

Izjava vsak četrtik in
velja s poštno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 33 din.,
pol leta 16 din., četri leta
8 din. Izjava Jugeslavije
36 din. Naročnina se pošlje
na upravništvo "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koroška cesta 3.
Lini se dopolnjuje do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 3. Roko-
pisi se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejema naročila,
inzerate in reklamacije.
Cene inzeratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
be primeren popust. Nezapri-
mljivosti se pošiljajo
preko.
Cehoval račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.603.
Telefon interurban št. 113.

6 številka.

MARIBOR, dne 7. februarja 1924

58. letnik.

Kmetijska družba.

Kmetijska družba obstoja že nad sto let. Vendar pa se ni doživela nikdar tako težke krize, kakor danes. Po preobratu so čudni povojni vplivi spravili vodstvo Kmet. družbe v samostojne roke in to vodstvo se je izkazalo pogubonosno za življenje te gospodarske organizacije. Naši kmetje so v prvem hipu verovali v blesteče načrte samostojnih. Toda razne galične afere in slabostno gospodarstvo pri Kmet. družbi jih je iztreznilo. Nakup porcelanaste posode in izgube pri nakupu sena in slame jih ni moglo prepričati, da bi bilo vodstvo Kmetijske družbe v dobrih rokah. Niti carinska kazen, katera je zadela družbo radi čudnih manipulacij, ni zamogla omajati tega prepričanja. Zato so hoteli samostojni poskusiti nova sredstva. Nasilnim potom so odstranili postavnega podpredsednika Kmetijske družbe ter uvedli diktaturo. Da so se naši odborniki protivili temu nepostavnemu činu, je umevno. Na tozadavni pismeni protest pa do danes nimajo odgovora. Ker pa so samostojni uvideli, da tako ne gre naprej, so šli še korak dalje ter zahtevali komisarja, da razpiše nove volitve. Liberalni komisar je ugodil tudi tej želji, toda vlada je v zadnjem hipu prepovedala občni zbor Kmetijske družbe. Seveda so vsi samostojni prihiteli na občni zbor vkljub odpovedi in da bi jih bilo več, je celo »Jutro« pozvalo svoje somišljenike in prijatelje, da se naj tega občnega zbora udeležijo. Videč svojo polomijo, so postali besni in sedaj skušajo odgovornost naprtiti naši stranki, kakor da bi ona imela vodstvo v rokah. Zgodovino so s krvavimi črkami zapisala dobo samostojnega gospodarstva v Kmetijski družbi v svoje liste, kajti ta čas je bil izgubljen za napredek našega narodnega gospodarstva. V vseh državah opazamo razmah in napredek, v vseh državah se konsolidira gospodarstvo, samo pri nas je Kmetijstvo na mrtvi točki, ker so liberalci po vojni zagospodarili narodni kapital, kateri jim je bil izročen. Imeli so večino v Kmetijski družbi, imeli so poljedelskega ministra Puclja, imeli so dr. Zerjavo, svojega očeta, na krmilu. Pa kaj so dosegli? Nič in zopet nič! Zafurani gospodarski voz so prepustili naši stranki, da ga izvleče iz blata. Naša stranka pa se tega dela ne ustraši. Ona se bojuje proti pogubonosnemu centralizmu in se bo znala tudi bojevati proti sedajšnjim razmeram v Kmetijski družbi. Kmetijska družba mora zopet postati to, kar je bila nekdanj: Zatočišče naših kmetijskih teženj, pomoč našemu narodnemu gospodarstvu. Da so naši kmetijski gospodarji pravilno razumeli pomen Kmetijske družbe v povojni dobi, kaže ogromno število udov v prvih letih. Od leta do leta pa je število udov padlo, ker liberalna politika ni zasledovala pravega cilja, ampak je šla samo za bankokratskim dobičkom lastnega žepa. Vsled tega smo prišli tako daleč. Sedaj pa moramo začeti zidati na novo zidati. Ne omahovati, ne obupati, delajmo, da bo Kmetijska družba zopet dosegla svoj namen.

Ziv pokopan.

Po angleškem izvirniku A. Bennetta napisal Paulus.
14. nadaljevanje.

In iznova ga je objela in vsa srečna in blažena šepetala njegovo slavno ime.

«Aleš Blaž — moj mož! Veliki, slavni Aleš Blaž! Ljubljenec naroda —, moj ljubljenc, moj vzor, ki sem o njem sanjala kot dyajsetletno dekle —! Kako rada bi bila poznala Aleša Blaža —! In sedaj je moj mož —!« — Vse ji je povedal.

Pa tudi to ji je povedal, da mora takoj, še tisti večer oditi. Bežati mora v tujino pred državnim pravdnikom. Gospod Aleksander Delmonte je grozil —. Pa on, Aleš Blaž, se ne bo vdal, ji je pravil. Šel bo. Tujina mu je bila od nekdanj ljuba. In Lenka pride za njim. Doma bodeta pa prodala —.

Sedla sta in delala načrte. Lenka je bila za vse pripravljena. Šla bo z njim, s svojim velikim, slavnim Alešem, če treba do konca sveta. —.

In Aleš se je lotil pripravljanja za na odhod.

Sredi med nemirnim letanjem in iskanjem in spravljanjem se je oglasil hlapec Štefan in prišel pravit, da čaka spodaj na dvorišču siromašen popoten človek. Prenočišča prosi. Zablodil da si je, večeri se in da ne ve ne kod ne kam.

Kaj takega se je večkrat zgodilo. Hiša je stala na samotni ob cesti s kolodvora. In Lenka je bila gostoljubna gospodinja.

«Naj gre v družinsko sobo! Tam naj počaka. Sedaj nimam časa. Dobil bo večerjo in pri peči mu bom pripravila ležišče», je dejala.

Zvečer je Aleš mimogrede videl popotnika v ku-

Uboge viničarje in delavce so ogoljufali.

Razkrite lumparije radikalnih agitatorjev.

Našim ljudem je še gotovo v dobrem spominu, kako so tik pred volitvami dne 18. marca 1923 letali plačani agitatorji srbske Pašičeve radikalne stranke okoli in so obečali viničarjem, železničarjem, invalidom, penzionistom in državnim uslužbencem denarno pomoč od vlade. Okrajna glavarstva so na komando znanega dr. Pfeiferja morala par dni pred volitvami celo popisovati ljudi, kateri so pomoči potrebni. Višji davčni uradnik v Mariboru je malo pred volitvami bil pozvan, da prinese polno taško tisočakov iz Beograda v Maribor. Okrajno glavarstvo v Mariboru je dne 14. marca 1923 pod št. 10971 23 izdalo na občine poseben odlok, v katerem piše, da je denar za pomoč viničarjem neložen v kasi davčnega urada v Mariboru.

Volitve so minule, a denarne podpore ni bilo od nikoder. Ljudje so se povpraševali: Kje je od radikalnih agitatorjev obečani denar? Ali ga je kdo ukradel? Plačani Pašičevi hlapi: Verlič iz St. Petra, ki je vlekel uboge viničarje, Nachtigall iz Studencev, ki je farbal železničarje, Jurkovič iz Gornje Radgone, ki je vlekel za nos invalide in znani Koren iz Trbovelj, kateri ima posebno veselje, da komandira rudarjem, so utihnili in izginili. . .

Prizadeti viničarji, katerim so v Mariboru Verlič, Jurkovič in drugi obečavali tudi breje krave, so naprosili naše poslance, naj poizvejo, kje je obljubljeni denar. Poslanci Žebot, Vesenjaj in Bedjanič so dne 18. novembra 1923 vložili na ministra za socialno politiko interpelacijo in zahtevali točnega odgovora.

Minister dr. Peleš je našim poslancem poslal dne 26. decembra 1923 pismeni odgovor št. 262, v katerem minister točno pove, kam ji zginil obečani denar.

Minister piše, da je minister za socialno politiko dne 10. marca 1923 pod št. 20765 sklenil dati naslednje podpore: Konzumnemu društvu (Nachtigall) železniških delavcev v Studencih pri Mariboru 300.000 K, invalidski podporni zadrugi (Jurkovič) za mariborsko oblast v Mariboru 300.000 K, konzumnemu društvu rudarjev (Koren) v Trbovljah 300.000 K in Nakupovalni zadrugi viničarjev (Verlič) v Mariboru 300.000 K. Skupno se je torej razdelilo 1 milijon 200.000 kron.

Kdo je dobil ta denar? Ali so ga dobili viničarji? Ali morda železničarji ali invalidi? Ali obstojajo imenovane zadruge? Ne! Ne ena od teh zadrug ne obstoji. Znano je samo toliko, da so v aktivih imenovani kot vodje teh zadrug: znani Joža Nachtigall, šentpeterski Verlič, gornje-radgonski Jurkovič in trboveljski Koren.

Ti ljudje so vas, ubogi delavski trpini, farbali pred volitvami, ti ljudje so bili od srbske radikalne stranke plača-

linji. Pri mizi je sedel in večerjal. Nič ni bilo posebnega na njem. Mršav, zaraščen obraz je imel in močna, široka pleča. Ponižno je pozdravil, ko je šel Aleš mimo.

Aleš se ni mnogo zmenil zanj. Berač je beraču podoban, si je mislil. Le toliko je opazil, da je neznanec nepotrebno dolgo strmel vanj, še jesti je skoraj pozabil, tako ga je gledal.

Z besno naglico so udarjala kolesa ekspresnega vlaka ob tračnice. Voz se je zibal, da bi človek lahko dobil morskoro bolezen. Zunaj v temni noči je včasih zablislila lučica in šinila mimo okna kakor strela. Zamolklo so drdrala kolesa svoj enakomerni, uspravajoči rata tata — rata tata, pripovedujoč o silni vlakovi brzini.

Pa še prepočasna se je zdela nepotrpežljivemu Alešu nagla vožnja.

Na begu je bil. Iz domovine je zbežal, uiti je hotel roki pravice.

Varal je javnost. Zlagal se je, da je Aleš Blaž umrl. Mesto njega so svečano pokopali navadnega slugo in malopridneža. Goljufal je domovino, narod —. In pod napačnim imenom se je oženil —. Varal je javne oblasti —. Ze jutri se bo zvedelo, kaj je storil. Gospod Aleksander Delmonte ne bo molčal —.

Kak hrup bodo zagnali! Javnost, užaljena da jo je imel za norca, bo jezna zahtevala zadoščenje. Klicala bo državnega pravdnika. In ta se bo moral oglasiti. Kot čuvar postav, katere je varal —.

Krog njega so spali in smrčali sopotniki. Aleš ni mogel spati. Vso noč ni zatislil očesa. Z vozom se je peljal na najbolj oddaljeno postajo. Tam si je vzel vozni listek do predzadnje postaje in še le na tej si je upal zahtevati listek za inozemstvo.

ni, da vas vodijo za nos. Ti ljudje so odgovorni za omejene svote.

Odkrivajo se velike lumparije bivših socijalnih demokratov, komunistov, samostojnežev in demokratov, sedaj radikalov. Ogoljufani viničarji in drugi delavci, pokličite te zapeljivce na odgovor!

Kmetijska dela v mesecu februarju.

Doma na dvorišču in pri živini. Nadaljujemo zimska hišna dela, kakor popraviljanje gospodarskih strojev in raznega poljskega orodja. Čistimo semensko žito in druga semena za pomladansko setev. Odbirajmo krompir za sajenje. Najboljši za seme je srednje debel krompir z dobro razvitimi očesi, katerega je rezati kakih 14 dni pred sajenjem, da se rezna ploskev posuši ter napravi skorja iz krompirjevega mesa, enaka plutovini, ki varuje krompir pred gnitjem. — Neveste si pripravljajo bale, smukajo gosje in drugo perje za mehke blazine ter predejo lan in konopljo. Zeleti bi bilo, da bi naše kmečke gospodinjice pridelovale čim več vlakna, s čemur bi povzročile padanje visokih cen raznovrstnega manjvrednega tovarniškega blaga. S tem bi ohranile ne le stoletne tradicije, temveč bi prihranile tudi precejšnje svote denarja, ki ga sicer izdajo za obleko. — Na dvorišču skrbimo za pitno vodo, ki naj bo perutnini na razpolago ob hudem mrazu. Gnojšče uredimo tako, da gnojnica ne odteka v cestni jarek, ampak v gnojnično jamo. Najboljše gnojšče je tisto, ki se nahaja pod streho, da dež in sneg ne izpirata gnoja. Gnoj, ki je izpostavljen izpiranju vsled padavin, izgubi čisto polovico in še več na svoji vrednosti.

Vozno živino ne krmimo preslabo ter jo vpregajmo tudi ob dnevih, ko nimamo posebnega dela. S tem pripomoremo k temu, da nam pri poznejšem pomladanskem delu ne omaga prehitro. Svinjsko meso, ki ga hočemo shraniti za poletje, prekadiamo v dimu in spravimo v bačve, da se ne pokvari ob nastopu toplega vremena.

Če konec februarja sever brije, rodne letine nam up zasije. In Svečnica če lepa je in jasna, čebelicam obeta mnogo hasna.

V vinogradu. Dovršujemo gnojenje in namakanje kolja. Pripravljamo ključke od ameriške trte in jih polgajmo v pesek ne na pretoplem in ne na premrzlem prostoru. Ključki naj bodo 40—45 cm dolgi in naj izhajajo od trte, ki so za dotična tla najbolj prikladne. Prav dobro se je dosedaj obnesla kot podlaga Rupestris Göthe štev. 9 in rupestris Teleki št. 125. Nabavimo cepiče od selekcioniranih domačih trt za suho cepljenje. Ako je vreme ugod-

Kako se je bal, da bi ga opazili, spoznali! Verjetno ni bilo, mogoče pa vsekakor, da je gospod Aleksander Delmonte dal obvestiti obmejne postaje —. Klobuk si je tiščal na obraz, v samotnem temnem kotu je sedel, z nikomer ni govoril. Vsak trenutek je pričakoval, da ga kdo pokliče po imenu. Pripravljen je bil, da skoči iz vlaka.

Sicer končno — prazaprav mu ničesar niso mogli. Kdo mu je mogel dokazati, da je on Aleš Blaž —? Aleksander Delmonte? Oh —! Star dedec, ki brska po zaprašenih rokopisih, prebira in študira romantične historije in si izmišlja nove —! Kdo mu bo verjel brez dokazov? Skliceval se bo na Aleševa dela, na rokopise —. Ah —! Ali se še nikdar ni čulo, da bi bil kak pisatelj v besedi — in tudi v pisavi posnemal svojega učitelja? No — in drugih dokazov pa ni imel!

Saj mu niso mogli ničesar! On je bil Hinko Brglez in Aleš Blaž je umrl. Pa mir in konec!

In vendar je bežal, bežal kakor tat, ki ima slabo vest, ki ne zaupa nikomur, tudi samemu sebi ne.

Bal se je. Strah ga je bilo.

Čudno! Skoraj dve leti je imel mir pred svojo boječnostjo. Ves čas, kar se je pisal Hinko Brglez. Sedaj pa ko je spet vstajal iz groba Aleš Blaž, sedaj je vstajal z njim tudi nekdanji neumni strah pred lastnim imenom, strah pred nastopom v javnosti, strah pred občinstvom. Ni še bil popolnoma zdrav —.

Luč je za hip posijala skoz okno in izginila. Druga je posijala in tretja, zunaj v črni noči je žarelo, vlak je zavozil počasneje. Še par minut in ustavil se je na obmejnem kolodvoru.

Aleš je izstopil med zadnjimi. Če je bil kdo na vlaku, ki ga je poznal, ga vsaj ne bo videl.

no, začnimo z rezjo vinske trte, ki je eno najvažnejših opravil v vinogradu. Od rezi so odvisni uspehi v vinoreji v veliki meri. Pri rezi velja načelo, da narežemo toliko rodnega lesa, kolikor ga trs brez škode za njegovo rast more prenesti. Natančneje o rezi spregovorimo v posebnem spisu. Rožje predelajmo v kompost, katerega uporabimo za gnojenje vinogrado.

V sadonosniku. Snažimo in obrezujemo starejše sadno drevje. Strgajmo raz debel staro odmrlo skorjo in mahovino ter sežgimo vse te odpadke, da pokončamo razne mrčesi. Debelejše veje in deblo namažemo z razredčenim drevesnim karbolinijem. Apneni belež v tem oziru nima zadostnega učinka. V novjšem času so začeli v to svrhu rabiti tudi žvepleno apno, ki razredčeno z vodo, baje prav dobro učinkuje. Zajčje oglodavine na sadnem drevju namažimo s cepilnim voskom, dokler so še sveže, drugače ne moremo popraviti nastale škode, odnosno preprečiti, da se nam drevo ne posuši. Ako vreme dopušča, sadimo mlado drevje v sadonosnike, pri čemur je paziti, da ne pridejo na prostore, kjer so poprej stala stara drevesa. Za pritlične nasade rigolajmo svet ter ga obenem pognojimo. Drevesne kolobarje okrog mladega drevja prekopoljimo in pognojimo s hlevskim gnojem. Za pomladansko sajenje pripravimo kompost v to namenjene kupe ter ga polivajmo z gnojnico, ki je izvrstno gnojilo za sadonosnike. Pomislimo, da je treba sadno drevje gnojiti prav tako, kakor druge kulture. Z gnojnico lahko gnojimo ob vsakem vremenu. Pri tem nas ne zadržuje niti sneg, niti ledena burja. — V drevesnici pripravimo zemljo za prihodnji letnik, ako tega nismo storili že v jeseni. Začnimo s cepljenjem v razkol, z dolago v žleb in na sedlo. Z najboljšim uspehom cepimo v tem mesecu češnje. Obrežimo ribez in kosmuljo. Režimo cepiče od odraslih in rodovitnih dreves, kajti ne samo od podlage, ampak tudi od cepičev je odvisna rodovitnost in rast sadnega drevja. Cepimo sorte, ki smo jih za dotični okraj spoznali kot najprikladnejše z ozirom na zemljo, lego in podnebje. Sadimo in cepimo le 2—3 vrste, ako hočemo imeti uspehe v sadjereji. Divjake, ki so bili v preteklem letu očeslani (okulirani), prikrajšamo na 1 dm dolge čepe nad zlahnim očescem.

Na polju in pašnikih. Trebimo odvodne jarke, da more voda odtekat. Izvažajmo gnoj, katerega moremo takoj raztrositi. Ako ni snega, je ozimino prevaljati z zobčastimi valjarji, da se raztrga prstena skorja in omogoči pristop do korenin. Neenako zemeljsko površino po pašnikih in travnikih je poravnati, krtovine in mravljišča pa razmetati ali raztrositi. Žive meje je obrezati.

Na vrtu. Prekopavajmo vrtno zemljo, če tla niso zmrla ali premokra. Koncem mesca februarja zrahljana tla na solčnih mestih obsejemo ob ugodnem vremenu z mrkvo, grahom, bobom, obsejemo ob ugodnem vremenu z mrkvo. Za gnojake pripravimo gnoj, okna in slamnata pokrivala. Za gnojake je spsoben le konjski gnoj. Za zgodnje kulture vsejemo v gnojake salato, kuhinjsko mrkev, celer, kolerabo in radič. Popravimo plotove in žične ograje. Pota nasipavajmo s kamenjem in peskom. V lonce na oknih sadimo begonije, petunije, marjetice, verbene, palme in druge. V rastlinjaku razmnožujemo s potaknjenci fuksije, pelargonije itd. Obrežimo vrtnice, ki so prezimile na prostem.

V kleti. Pretakajmo najboljša mlada vina z visokimi odstotki alkohola ter zapolnjujmo sode z enakovrednim pretočenim vinom. Sodovo voho je zadelati s pilko, ki ne pripušča zraka do vina. Vsega grajanja vredna navada, ki se v mnogih kletih opaža, je ta, da obdajajo pilke z omoti iz cunj ali rogoza, češ, da bolje zapirajo. Pri tem ne pomislijo, da baš ti omoti utegnejo biti prava naselišča

Klobuk si je globlje potisnil na čelo, krepko je prijel potni kovčeg in stopil v carinsko dvorano.

Razdeljena je bila v dva dela, v enem so uradovali domači carinarji, v drugem pa inozemski. Pregraja je ločila obe državi.

Gruča potnikov je še stala tostran pregraje. Urejevali so svoje stvari, ki so jim je razmetali carinski uradniki. Eni so kadili cigarete, malomrano tiščali roke v žep, drugi so se pogovarjali s carinarji onstran meje.

Aleš si je oddahnil. Nikogar ni bilo, ki bi ga poznal. Opravil je pri carinarjih in se približal pregraji. Prijel je za vrata.

Tedaj vrže eden izmed malomarnih kadilcev cigareto v stran in pristopi k Alešu.

Alešu je zastalo srce.

Tale človek je bil sinoči gost pod njegovo streho —

V hipu mu je bilo vse jasno. Zasedovali so ga. Mož je bil tajni policist —

«Gospod Hinko Brglez, — prosim potrudite se z menoj!»

VII.

To vam je bilo tistikrat vrenja in vrvenja in pehanja in pipanja za časopise! Vsi so izšli v posebnih izdajah, nekateri so prinesli posebne izdaje celo dvakrat na dan. In še ni bilo dovolj. Na mah so bili razprodani in še so čakale trume radovednih in razpaljenih ljudi pred upravništvu.

Pa je bilo tudi res vredno je brati.

Za palec debeli naslovi so javljali, da je «Aleš Blaž vstal od mrtvih», da «Aleš Blaž vobče ni umrl», da je «slavni pisatelj Aleš Blaž še živ».

«Dve leti živ pokopan!» je razglašal nek list, «Skrivnostna smrt velikega pisatelja!» je pripovedoval drugi.

raznih glivic, ki vinu vse prej škodujejo, nego koristijo. Razen tega niso ti omoti nič kaj apetitni in za vinskega kupca vabljeni. Proč torej s cunjicami od pilk v sodih. Zato pa naj bodo pilke lepo okrogle in tako izdelane, da sodove odprtine hermetično zaprejo. Obroče mažimo z lakom za loščenje železa, da jih rja ne poškoduje. Sodov les moremo namazati s firnisovim oljem, vendar takšni sodi za daljše pohranjevanje vina niso najboljši, ker prepuščajo premalo zraka do vina, toda kot transportni (prevozni) sodi so prav dobri.

V čebelnjaku. Pogledajmo, ali imajo čebele dovolj hrané in pazimo tudi, da se v panje ne naseli miš ali kaka druga mrčes. Ako so izletišča, osobito po zimi, zelo mala, utegne čebelam primanjkovati potrebnega zraka. V takšnem slučaju čebele prihajajo v gručah do izletišč ter se vsled tega vznemirjajo. Če odpremo v takšnem panju izletišče, moremo čebele na mah pomiriti. Iz tega razloga ni umestno, čebelni prostor na zimo preveč zožiti, ampak je pustiti 1—2 satnika, na katerih ni čebel. Na ta način čebelam ne bode primanjkovalo zraka.

Februarja zemlja še miruje;
po gozdovih pridno kmet drvari,
mati sinu pa nevesto snuje,
Prede niti po navadi stari . . .

Vekoslav Stampar, Ptuj.

Ustanovni občni zbor

»Glavne zveze jugoslovanskih vinogradnikov« se vrši dne 16. februarja 1924 ob 10. uri predpoldne v dvorani trgovske in obrtniške komore v Zagrebu, Trg 29. listopada, I. z naslednjim dnevnim redom:

1. Volitev izvrševalnega odbora »Glavne zveze.«
2. Razgovor o vinski krizi in kako ji odpomoči.
3. Vprašanje »Vinskega zakona« za celo državo.
4. Pobijanje gojitve direktno rodečih ameriških trt.
5. Osnovitev društvenega glasila.
6. Slučajnosti.

Ta občni zbor naj bi bil obenem manifestacija vzajemnosti vseh vinogradnikov iz cele Jugoslavije, ki naj pokaže vsej javnosti, da smo tudi tukaj in imamo pravico do obstanka. Zategadelj se vsi p. n. vinogradniki iz vseh vinorodnih pokrajin naše države nujno pozivajo, da se tega občnega zbora v čim večjem številu udeležijo; vsa obstoječa vinarska društva in druge gospodarske organizacije iz vinorodnih krajev pa se naprošajo, da pošljejo na posvetovanja svoje zastopnike.

Udeležniki občnega zbora imajo pravico do polovičnih kart na vseh železnicah in parobrodih države SHS.

Maribor, dne 8. januarja 1924.

Za privremeni odbor:

Predsednik: Puklavec I. r.

Glavni tajnik: Skalicky I. r.

Ali sem že obnovil naročnino?

In za temi razburljivimi novicami so naznanjali časopisi druge, nič manj razburljive. «Kraljevska akademija na zatožni klopi!», «Založnik Ivan Dvoržak tožen zaradi goljufije!»

Kakor bomba pa je udarilo med ljudi poročilo, da «državni pravdnik toži Aleša Blaža zaradi varanja javnih oblasti. «Aleš Blaž na zatožni klopi —!» to je bil višek poročil.

Pa tudi podrobnosti so prinašali.

Pod naslovom «Sime Blaž proti Ivanu Dvoržaku» je objavil «Meščanski glasnik» zgodovino tožbe. Celovrstno prič. je pripovedoval list, ima obtožena stranka na razpolago, da Aleš Blaž ni umrl, da je prvi dan po svoji smrti pod svojim pravim imenom nastopal tu in tam in da je bil celo pri svojem lastnem pogrebu. Šele nato je izginil. Izmed prič je list imenoval na primer zdravnika, ki je bil navzoč pri smrti Aleševi, potem vratarja v hotelu «Pri solncu», pevovodjo in organista mestne cerkve, dva policaja in še nekatere druge ljudi. Ni nobenega dvoma, je izjavljala list, da je pravi Aleš Blaž še živ. Ni umrl on, ampak njegov sluga Hinko Brglez. Iz kakršnegakoli vzroka, ki je pa umrl pri takih velikih močeh, si je Aleš Blaž nadel ime svojega sluga in po par dneh izginil. Njegove poslednje tri povesti pa so ga izdale in gospodu Aleksandru Delmonte gre zasluga, da je našel pisatelja. Kdo bo pa tožbo izgubil, je zaključil list, to ni težko uganiti.

«Časopis za umetnost» se je bavil z vprašanjem, ali je mogoče iz brezimnega dela spoznati pisatelja. Vsak pisatelj, je razlagal, ki je v resnici močen, samostojen, ustvarjajoč talent, ima svoje posebnosti, svoj besedni zaklad, svoje misli in nazore, svoje priljubljene predmete itd. Na delih Aleša Blaža se to posebno dobro

O pogozdovanju.

Pomladitev gozdov.

Visoki gozdi se pomlajujejo naravno ali na umeten način. Naravno se pomladi posekani gozd iz odpadlega semena, ki skali in vzraste. Naravno pomlajevanje delimo v prebiralno, oplodno in čisto.

Prebiralna pomladitev.

Prebiralno se pomlajuje, ako v celem gozdu od leta do leta posekamo toliko najstarejših dreves, da ostane gozd kolikor mogoče enakomerno poraščen ter se mesto posekanega drevja mlad naraščaj sproti zaseje. Če torej hočemo v takšnem gozdu posekati vsako leto približno enako število najstarejših dreves, mora biti gozd zarastel z drevjem vsake starosti. Tako pa se gozdno gospodarstvo, zlasti v malih kmetskih gozdih, ne da dobro urediti, ker ne sekamo vselej enakomerno po starosti dreves, ampak po okolnostih, kakor pač les ravno potrebujemo. Prebiralna sečnja torej ni najboljši način izkoriščanja gozdov ter jo je vsled tega rajši opustiti.

Oplodna sečnja.

Pri oplodni sečnji mora dorastli les, predno ga posekamo, zasejati seme in varovati nov naraščaj, dokler se ne razvije, enako kot pri prebiralni sečnji. Razlika je ta, da se pri prebiralni sečnji stari les polagoma izseka in gozd ostane na celem prostoru z drevjem različne starosti enakomerno porastel, pri oplodni sečnji pa se dorastli les v treh ali šestih kratkih presledkih popolnoma poseka in ostane slednjč le mladi naraščaj. Ako hočemo gozd oplodno pomladiti, tedaj posekamo najprvo vso bolehavo in slabotno drevje ter toliko dorastlega lesa, da se ostalo drevje v vrhuncih bolje razvije in rodi več semen. Če gozd ni gosto zarastel, se ta pripravljajna sečnja lahko tudi opusti in poseka v času, ko se je nadejati obilo semen, toliko lesa, da se pod ostalim drevjem more zasejati mlad zarod. Poseka se poloviča ali tretjina lesa tako, da se pustijo najlepša debela za semenjake, ki morajo biti po celem prostoru enakomerno razdeljeni. V času 5—10 let se je povsod zasejal mlad naraščaj, katerega bi staro drevje sčasoma zadušilo, ako bi ga ne odstranili iz gozda. Ko je mlad zarod toliko vzrastel, da mu ne škodujeta mraz in vročina, se poseka ves stari les in s tem pomlajevanje dovrši. Goličave, kjer je naravni naraščaj izostal, je zasejati ali posaditi. Sekati je samo v zimskem času, da se naredi manj škode. Oplodno pomlajevanje je na mestu povsod tam, kjer je gledati na to, da ostane svet vedno zarastel in proti naravnim vplivom zavarovan.

Čista ali gola sečnja.

Pri čisti ali goli sečnji se dorastli gozdi do golega posekajo. Da se takšni gozdni prostori naravnim potom zopet pomlade, morajo mejiti na dorastli sosedni gozd, iz katerega se zasejejo. Gola sečnja je na mestu zlasti za velike gozde, ki jih lahko razdelimo na več delov in vsako leto po en takšen del posekamo. V tem slučaju se mora razdeliti gozd na toliko delov, koliko let potrebuje drevje do svoje dorastlosti. Ker pa je to le redkokedaj mogoče, sekamo v daljših presledkih, recimo vsakih šest let. Goličave, ki se naravnim potom ne morejo pomladiti, je obsejati z gozdnim semenom ali posaditi. Gola sečnja je najpametnejši način izkoriščanja velikih gozdnih kompleksov ter je vsled tega vpeljana v vsakem vzorno urejenem gozdnem gospodarstvu.

Umetna pomladitev.

Umetno pomlajevanje nam nudi možnost, da si sami izberemo za gozdni svet najkoristnejša in najprimernejša

vidi. Kdor primerja njegova tri «posmrtna» dela s prejšnjimi, je slep in gluha, če ne spozna Blaža v njih.

Pa so prišli tudi časopisi, ki so dvomili nad uspehom takega dokazovanja. Vse je mogoče, so pravili. Pisatelja se da posnemati, ne samo v pisavi, tudi v pisateljevanju. «Kolikokrat smo že doživeli», je vzkliknil «Domači pripovedovalec», da je človek, ki ni znal boljsega, kratkomalo prepisal od drugih! In zakaj bi Hinko Brglez tega ni mogel storiti?»

Najhuje je «Družinski Dnevnik» ugovarjal podmeni, da je Hinko Brglez Aleš Blaž. «Le prismojen, do mozga prismojen človek bi si mogel izmisliti tako neumnost, da bi se izdal za svojega slugo, o sebi pa raztrosil vest, da je umrl. — Ali bomo o našem najduhovitejšem možu dejali, da je prismojen? In povrh ne more obtožena stranka navesti nobenega, pa prav nobenega dokaza, da bi bil Aleš Blaž res še živ. Vse kar pravi, so le domnevanja, zgolj domnevanja. Neumno misel, da Blaž ni umrl, je sprožil tisti znani Aleksander Delmonte, ki je zgubil zdravo razsodnost med stariimi preperelimi rokopisi. Le takemu človeku je moglo kaj takega priti na misel.»

Kratko pa dobro je pogodil jedro zadeve «Opazovalec»: «Ali je gospod Hinko Brglez Aleš Blaž ali ne, to bo gospod Hinko Brglez sam najbolje vedel in nam gotovo tudi povedal, če bo videl, da je potrebno.»

Nagnetenno polna sodna dvorana je vlekla na ušesa, vratovi so se stegovali, ljudje, ki so stali zunaj na hodniku, so pritisnili v dvorano, par žensk je viknilo, spodaj na ulici se je dvigal hrup. «Pssst! pssst!» se je čulo od vseh strani, poslušalci so postajali nervozni.

(Dalje prihodnjic).

gozdna drevesa. Umetno pomlajevanje je razširjeno zlasti na veleposestvih, kjer se goje mlada gozdna drevesa v posebnih gozdnih drevesnicah ter zasajajo goličave, ki so nastale po vsakokratni izvršeni goli sečnji. Sajenje ima prednost pred setvijo in sicer zategadelj, ker se setev čestokrat slabo obnese. Seme radi zalezujejo ptiči in miši, nežna drevesca pa zadušijo plevel, ali jih uničita vročina in mráz. Vrh tega se zasejano drevje razvije na posameznih mestih pregosto, na drugih pa prereditko, kar je treba kasneje popravljati. Sajeni gozdi se razvijajo hitreje in enako merneje, nego sejani. Zatorej se odločimo vselej rajši za saditev gozdov, ki je osobito na neugodnih tleh edino mogoči način umetnega pomlajevanja.

Ivan Štampar, ekonom graščine Ormož.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Samoradikalna vlada se zelo boji opozicijskega bloka ali skupnega nastopa in zveze vseh strank, ki so v opoziciji. Radikali bi radi na zvijaške in lažnjive načine razdvojili Hrvate in Slovence, a vse to je popolnoma brezuspešno. Večjo zapreko pravi in trdni opozicijski blok zvezi tvorijo sami demokrati in sicer Pribečičeva skupina.

Demokratom ni toliko za spremembo ustave, kakor za politično moč in za vlado. V svoji slepi strasti in vnemi za centralizem gre zlasti Pribečičeva struja s svojim slovenskim prirekom tako daleč, da raje dela proti svoji lastni stranki, in tako hotoma in vedé tvori za radikalski velesrbški režim dobrodošlo rezervo. Nobenega dvoma ne more biti več o tem, da je Pribečičev s svojimi slovenskimi pristaši glavni vzrok, da pogajanja za opozicijski blok ne napredujejo tako, kakor bi bilo treba in kakor bi bilo lahko, in danes je gotovo, da bi Pribečičev s svojo zvesto četo takoj prestopil k radikalom in tako zlezal v vlado, čim bi se storil proticentralistično pobarvan opozicijski blok.

Vlada pa vkljub temu, da še ni nastopila proti njej prava in močna zveza, nima več varnih tal pod seboj. Radikalski poslanci, kmetje iz Srbije so vedno bolj ogorčeni proti samovolji ministrov. Tudi Džemijetovci se puntajo ter grozijo, da za same prazne obljube ne bodo več podpirali vlado, vrhu tega so se pa še na dvoru začeli vznemirjati nad korupcijo ter vsakovrstno zlorabo državne moči za raznovrstne trgovske posle. Posebno se zameri Pašiču, da je vzel s seboj v Rim, kjer je podpisal italijansko-jugoslovansko pogodbo, svojo hčer Daro, ki je znana kot zelo spretna trgovka ter je gotovo tudi dobro izrabila to potovanje.

Ko se na eni strani dviga vedno večji odpor proti zlorabam državne oblasti in raznim umazanim kupčijam, se pa na drugi strani združujejo največji koristolovci pod praporom zagrizenega velesrbstva. Tako sta bivša ministra dr. Lazar Marković in dr. Velizar Jančević, ki sta morala odstopiti radi prevelike korupcije, med ustanovitelji novega lista »Beograd«, ki naznanja, da se hoče boriti za nadvlado srbstva in pravoslavja v državi, za vseodločujočo monarhijo in proti odločevanju ljudstva. »Beograd« smatra celo državo za razširjeno Srbijo ter brezobzirno tepta vse to, kar je Hrvatom in Slovincem ustavno in tudi drugače slovesno obljubljeno.

Vlada je skušala že predložiti načrt novega zakona o srednjih šolah, ki se bo kmalu začel razpravljati v zakonodajnem odboru. Pri tej priliki je treba povdariti, da ima vsak količnik napredni parlament v te svrhe poseben prosvetni odbor. Kar se vladnega načrta samega tiče, bo še veliko prilike o njem govoriti, zaenkrat pa bodi povedano, da veže vse srednješolske vrste v državi brez vsakega ozira na razvoj in potrebe posameznih pokrajin in tudi brez ozira na posebne učne smote. Privatnim srednjim šolam se hoče zadati smrtni udarec. Sploh je tudi ta zakon nestvor centralizma, velesrbstva in radikalske nekulturnosti.

Zemljoradniški klub je sklenil predlagati proti bivšemu ministru za pravosodje dr. Lazi Markoviću obtožnico zaradi sledečih afer: 1. Prodaja sladkorne tovarne na Čukarici. 2. Zaradi kaznilniške afere v Topčideru. 3. Tisk vojnoodškodinskih obveznic brez licitacije. 4. Koncesija za tvornico špirita v Novem Vrbasu. 5. Dvig sekvestra nad lastnino neke budimpeštanske banke in 6. Delitev zemlje v njegovem volilnem okrožju. — Ta predlog zemljoradniškega kluba je zanimiv že zato, ker je prvi predlog te vrste, odkar obstoji kraljevina SHS, drugič pa zato, ker so dali vzpodbudo zanj radikalni poslanci-kmetje in ker je sklenjeno, da ga cela opozicija obvezno podpira.

PRIZNANJE RUSIJE.

Anglija je pod novo delavsko vlado uvidela, da se od Rusije za priznanje ne more zahtevati kako plačilo, — in 1. t. m. je bila sovjetska Rusija od Anglije brez-pogojno priznana.

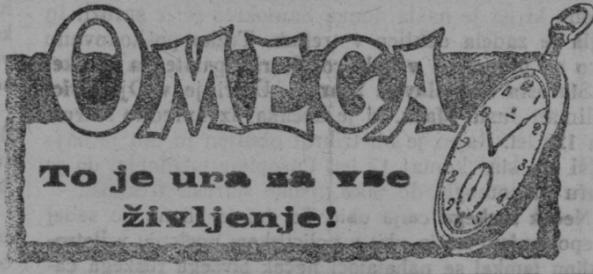
Sovjeti so priznanje kajpada sprejeli z velikim zadovoljstvom in je smatrajo za največji uspeh Rusije po vojni. Imenovan je tudi že poslanik sovjetov na angleškem dvoru, bivši predsednik ukrajinske republike Rakovskij. Kongres sovjetov je ob priliki priznanja od strani Anglije izjavil, da bodo sovjeti delovali na to, da se doseže svetovni mir in da se po vojni opustošeni kraji Evrope gospodarsko obnovijo. — Anglija je s tem, da je Rusijo priznala, ne da bi vprašala koga za nasvet ali pa celo za dovoljenje, okrenila evropsko politiko v novo smer ter pokazala svoje prvenstvo v svetu. — Po vzgledu Anglije se je takoj požurila Italija, da podpiše

že davno sklenjeno in pripravljeno pogodbo z Rusijo ter prizna rusko vlado, in njenega zastopnika v Rimu. Po pogodbi dobi Italija paroplovno prvenstvo v Črnem morju. Rusija dobavlja Italiji vsako leto dogovorjeno množino žita, zato pa kupi v Italiji vsako leto izvestno množino industrijskih izdelkov.

Sovražniki Rusije in zlasti še ruski caristi so že poprej in posebej še ob Ljeningovi smrti raztrosili vse polno vesti o sporih med ruskimi komisarji in o uporih v Rusiji. Te vesti najboljše pobija angleško priznanje Rusije, ker Anglija gotovo ne bi nekaj priznala, kar samo razpada, — in pa to, da so vsi sovjetski komisarji, predvsem Trocki, o katerih se je trdilo, da so zaprti, pregnani itd., zopet izvoljeni v odbor, ki vodi ruske državne posle.

PRED NOVO EVROPSKO KONFERENCO.

Londoni listi javljajo, da se med Macdonaldom, predsednikom angleške in Poincarejem, predsednikom francoske vlade vodi stalna korespondenca in to očitno zastran sklicanja konference, ki naj bi rešila vseh vprašanj v Evropi. Kakor se doznava, sledi o tem zaključek zaveznikov, čim dospe izvestje komisije strokovnjakov, ki proučuje plačilno zmožnost Nemčije. Anglija stremi, da se evropska konferenca skliče že prej, ker želi, da strokovnjaki neposredno njej priobčijo sklepe in izide svojega dela. S tem v zvezi se Anglija na deja, da pride istočasno s konferenco tudi do rusko-angleške konference. V londonskih službenih krogih se trdi, da bi angleška vlada najraje videla Čičerina kot voditelja ruskega zastopništva, ki bi prispelo v London. Ta konferenca bo potem važnejša, ker je ureditev odnosov med Anglijo in sovjetsko Rusijo v ozki zvezi z obnovo Evrope in ureditvijo medzavezniških dolgov. Anglija se hoče potom Čičerina poslužiti zveze med rusko-angleško in evropsko konferenco. Ruska trgovska misija v Londonu je sporočila angleški vladi zaključek sovjetske vlade, da je Rusija pripravljena z vsemi silami sodelovati na gospodarskem razvoju in obnovi Evrope.

Naše prireditve.

Lepa prireditev našega dijaštva v Št. Ilju v Slov. gor. V nedeljo, dne 10. februarja, priredi »Mentor«, krožek kat. narodnega dijaštva na gimnaziji v Mariboru v Slov. domu v Št. Ilju v Slov. gor. ob 4. uri popoldne igrokaz v štirih dejanjih »Posestrimi« in burko v enem dejanju »Rusofil.« Ker je čisti dobiček namenjen za izpolnitev knjižnice krožka, priporočamo rodoljubnemu občinstvu, da to prireditev našega dijaštva kar najbolj podpre s svojo udeležbo. Nikogar, ki ceni delo našega dijaštva, ne sme manjkati ob tej priliki. Zavednim šentilčanom in okoličanom pa bo kat. narodno dijaštvo pripravilo prav vesele urice.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Katoliško bralno in gospodarsko društvo priredi s tamburaši v nedeljo dne 17. februarja ob 15. uri veseloigro: »Davek na samec«. Na sporedu in izven sporeda marsikatero zanimivosti. Domačini in sosedje vljudno vabljeni!

Ormož. (Igra.) Naš vrli orlovski odsek je nam priredil po preteku enega mesca na Svečnico zopet igro. Igral je veseloigro v treh dejanjih »V Ljubljano jo dajmo!« ter burko v enem dejanju »Čašica kave.« Vsi igralci so rešili igri jako dobro. Dopadel nam je Orel Majerič v vlogi očeta Srebrina, izvrstno je kakor vselej igrala predsednica Orlci Tilka Trop in tudi njeno hčerko Liziko je lepo rešila Verhovčakova Micka. In kaj naj rečemo od Iveta Trop v vlogi hlapca Pavla in od Lojzike Vorih v vlogi dekle Neže? Pri moj dun, vi dva sta jo pa pogruntala! Tudi v bunki »Čašica kave« gre vsem igralkam vsa čast, posebno krošnjariči Tilki in od prejšnjih iger znani, za vsako vlogo sposobni in dovršeno igrajoči Vavpotičevi Lojziki. Udeležba je bila srednja. Pričakovati bi bilo, da bi naši prijatelji imeli več smisla za pošteno in podučno zabavo. Kdo je to zakrivil, je tako znano. Bratje Orlci in sestre Orlice, le tako naprej! Kdor ni za nas in vam le teškoče dela in drži na prazno slamo nasprotnikov, ki so jo zopet mlatili v »Taboru«, tega proč od društva! V slogi je moč! Le kritizirati in nič ne delati, je pač jako malo za društvo. V kratkem bo narejen stalni oder. Kaj ne, potem nam boste večkrat kaj priredili? Bog živi!

V združenju je moč. Od Št. Jošta na Kozjaku poročajo: Na Svečnico smo priredili novo, lepo igro »Sanje.« Igralci so pokazali napredek glede veselja in požitvalnosti za izobrazbo, pa tudi glede nastopa pri vpriporitvi. Vloge so bile v dobrih rokah. Posebno Vinko je svojo vlogo častno rešil. Žal, da so prostori premajhni, a bili so polni. Le od odraslih bi prosili še več zanimanja in priznanja za požitvalno delo naših vrlih mož in fantov-igralcev. Le še več naj jih vstopi v naše vrste, da bo naše društvo rastle in cvetelo in rodilo sad. »Le vkup, le vkup uboga gmajna«, ker le v združenju je moč.

Izobraževalno delo v Kozjem je v zadnjem času nad vse živahno. Dne 20. januarja je Orel v Kozjem nastopil prvič na odru z igro »Kazen ne izostane« ob obilni udeležbi občinstva v dvorani g. Podlinška. Igralci so brez-

hibno rešili svoje vloge, tudi občinstvo ni štedilo s pohvalo. Nad vse lep je bil govor, ki ga je govoril član tukajšnjega Orla. — V nedeljo, dne 27. m. m., pa smo bili Kozjani presenečeni. Društvo iz Št. Petra pod Sv. gorami je vpriporilo v Kozjem igro, ki je delo tamkajšnjega domačina, »Ljubezen in sovraštvo«, žalostno v petih dejanjih v nabito polni dvorani g. Podlinška. Igralci so z novo nad vse zanimivo igro krasno rešili svoje vloge. — Priporočamo vsem društvom, da zahtevajo od izobraževalnega društva iz Št. Petra po en izvod te igre. Končno pa prosimo izobraževalno društvo v Št. Petru pod Sv. gorami, da nas še večkrat poseti s kako primerno igro v Kozjem. — Vse, ki so dobili okrožnice zaz orlovsko-organizatorični tečaj v Kozjem, prosimo, da na njih takoj odgovorijo.

Tedenske novice.

Smrt ameriškega predsednika Wilsona. V nedeljo, dne 3. t. m., je po daljšem bolehanju izdihnil bivši predsednik Združenih ameriških držav Thomas Woodrow Wilson, katerega ne prištevajo samo Amerikanci svojim največjim in najznamenitejšim možem, ampak si je pridobil ogromne zasluge za človeški rod sploh. On je bil tisti, ki je v zadnjem trenutku prišel na pomoč državam, ki so se borile v svetovni vojski proti Avstriji in Nemčiji ter jim pomagal do zmage. Zmaga Amerike nad Nemčijo je zajela prodiranje germanizma tudi pri nas ter nam prinesla ujedinenje in svobodno državo. Po vojski je bil glavni Wilsonov namen utvrditi v Evropi trajen mir, da bode vladala v vseh državah zadovoljnost in napredek. V ta namen je svoje misli in načrte objasnili v 14 točkah, po katerih bi se morale države in narodi ravnati. Glavna vsebina teh točk je, da se osnuje Zveza vseh držav, ki bo razsojevala bodoče spore in preprečevala vojne; vsi narodi si morajo sami odločevati svojo usodo ter morajo uživati popolno svobodo. Da se ti njegovi načrti niso uresničili, ni kriv Wilson, pač pa evropske države, odnosno njihovi predstavniki, katere je gnal pri sklepanju miru najsebičnejši pohlep in besno sovraštvo. In baš radi tega so vse pogodbe po vojni tako na slabi podlagi, da lahko vsak hip zopet izbruhne v Evropi vojni požar. Tudi naša država se ne ravna po Wilsonovih načrtih in baš radi tega čutimo kruto pest centralizma in nadvlado enega plemena nad drugima dvema. — Ker Wilson v Evropi ni našel razumevanja za svoje načrte, ki bi bili uresničeni človeštvu prinesli boljšo in srečnejšo bodočnost, se je umaknil nazaj v Ameriko. Bolehnost ga je pregnala z njegovega odličnega mesta in živel je vedno bolj osamljen, dokler ga ni smrt odrešila. — Wilson je bil rojen leta 1856. Njegov oče je bil presbiterijanski (posebna verska družba) pastor. Po dovršenem vseučilišču je postal advokat, ker mu pa ta poklic ni dosti nesel, se je vrjel ponovno na učenje ter nato postal vseučiliščni profesor na univerzi Princeton in kmalu vodja te univerze. Začel se je udeleževati tudi v političnem življenju in leta 1910 je postal guverner v državi New-Jersey. Stopil je na čelo demokratske stranke in kot njen kandidat je bil izvoljen za predsednika Združenih držav Sev. Amerike. Leta 1916 je bil na to mesto ponovno izvoljen ter je ostal na njem do leta 1920, ko ga je zamenjal nedavno umrl Harding.

Samostojni »Ekonom« in revni vinogradniki. Pred kratkim se je vršila pred ljubljanskim sodiščem sodna obravnava trgovca Mifka iz Belecirke proti samostojnemu »Ekonomu.« Zasedovali smo stvar in poročila se nam naravnost neverjeten slučaj samostojne korupcije. Jeseni l. 1921, ko je bil Pucelj minister, je kmetijsko ministrstvo za spomlad 1922 dovolilo za razdelitev med revne vinogradnike 10 vagonov modre galice po znižani ceni 18 K za kilogram. Te galice, ki je prišla od družbe »Danica«, pa Pucelj ni dovolil kmetijski družbi, ampak »Ekonomu.« Ta pa je razdelil po naših informacijah med slovenske vinogradnike le 3 vagon; 7 vagonov pa je prodal po visokih cenah do 33 K za kg v Banat in drugam, tako da je zaslužil do 1 milijon kron na škodo revnih vinogradnikov. Pozivamo naše poslance, da stvar zasledujejo in čimprej razčistijo.

Mariborske novice. Dne 30. m. m. je bila mariborska zvonolivarna »Zvonoglas«, Tomanova ulica, svoj prvi liv, ki je obstojal iz 10 zvonov, kateri so naročeni od župnišč: Sv. Lovrenc na Dr. polju, Sv. Benedikt v Slov. gor., Bednja na Hrvaškem, Ploščica v Banatu. Dogodku samemu je prisostvovalo zelo veliko občinstva. Bilo je polno hvale o skrajni ljubeznjivosti lastnikov in vodstva, ki je radevolje tolmačilo vsa vprašanja občinstva, katero je z veliko napetostjo pričakovalo, da je končno v tem veleobratu po tolikih težkočah, ki jih je lastništvo moralo premagati za koncesijo, le prišel trenutek, ko livar z besedami »Torej v božjem imenu!« sune z železnim drogom v luknjo topilne peči in se po pripravljeni poti vlije stopljena kovina v krasni barvi, da ide napolniti pripravljene forme pod zemljo. Občinstvo se je zamoglo prepričati, da je to velepodjetje v stanju zadostiti največjim nalogam, saj je v rokah strokovnjaka Greisinga, ki je rojen v družini, kjer je zvonolivarska obrt od pokolenja do pokolenja dedna. Tovarna sama je z velikansko topilno pečjo opremljena, ob koji ležita na obeh straneh po ena jama za forme. To zelo lepo velepodjetje, ki se bo kakor čujemo tudi sicer povečalo, je želo ta dan občo pohvalo in izraze občinstva, glaseče se, da je tako podjetje vse hvale vredno in za naše kraje prav potrebno. Želimo mu vsestranskega uspeha! — Ustrelil se je v svojem stanovanju s službenim samokresom tajni policist Andrej Tratnik. Samomorilec je že bolj v letih, oče 4 nepreskrbljenih otrok in je izvršil samomor radi denarne obupnosti. — V Razvanju pri Mariboru se je smrtno nevarno obstrlel iz samomorilnega namena posestnik ter sodar Karol Ziringar. — V tork, dne 5. t. m., je nastal v gostilni Vlahovič na Aleksandrovi

cesti pretep med policijo in mesarjema Mirkom Veis in Stefanom Krizmanič, ki sta po celem Mariboru znana kot huda pretepača. Mesarja sta z nogami razbite mize razgnala stražnike ter pobegnili iz gostilne proti parku, policija pa za njima. V bližini parka so ju dohiteli, toda udala se nista; ampak ponovno planila po preganjalcih ter sta imela zopet srečo, da sta ušla, dasi je bil Veis ranjen na glavi s sabljo in dasi so policaji za njima streljali. V parku se je zapletel Veis v žico, ki obkroža park ter padel. To priliko so stražniki uporabili ter ga hitro uklenili. Njegov tovariš je pobegnil ter se skrivil v parku med drevje, od koder je začel na policaje streljati iz samokresa. Radi teme strelji niso zadeli, policija pa je opustila njegovo zasledovanje. Ranjenega Veisa so oddali v bolnico, da ozdravi, nakar bo prejel zaslužen kazen za svoje pretepaštvo.

Obolal je poslanec Vlado Pušenjak in dobil dopust, da zdravi svojo roko, ki kaže vse znake krvnega zastrupljenja. Kakor smo poročali, je poslanec Kranjc na olede-nem potu tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo pod gležnjem v stopalu. Zdravi se v celjski bolnišnici.

Politično gibanje v ptujskem okraju. Po Božiču in v januarju je Slovenska ljudska stranka sklicala svoje somišljenike na shode in politično-gospodarske razpne sestanke v Ptuj, pri Sv. Marku, Sv. Marjeti, Sv. Vidu, Sv. Barbari, Sv. Trojici in v Cirkovcih, dalje v Svetinjah, pri Veliki Nedelji in v Središču ter v Ormožu. Na šestih je poročal poslanec Vesenj, na štirih pa Bedjanič. Povsod so naši možje z odobravanjem vzeli na znanje poročila o političnem in gospodarskem delovanju Jugoslovanskega kluba. Povsod so sprožili tudi celo vrsto zadev, o katerih so posamezniki ali celi kraji zainteresirani. V Cirkovcih so se shoda udeležili tudi nekateri samostojneži in skušali s trditvami iz »Kmetijskega lista« sejati nezaupanje. Ko je poslanec Vesenj navzočim zadeve temeljito pojasnil ter zahteval ime onega, ki je ponovno kljub jasnemu pojasnilu prišel s trditvami iz »Kmetijskega lista«, pa je dotični nemožato obmolknil in v najlepšem sporazumu in miru se je izvršil shod, kakor se pač resnim možem dostaje.

Zaupnikom v ptujskem okraju! Ker sem bil od Jugoslovanskega kluba izvoljen v finančni odsek in je ta od jeseni do Božiča nepretrgano zasedal, nisem mogel redno prirediti sestankov in shodov. Ako bo potek razprave o proračunu v zbornici dovoljeval, da dobim prihodnje nedelje dopust, pridem v one kraje, kjer ste želeli shod, odnosno zaupniški sestanek. — Ivan Vesenj.

Novice iz Slov. Bistrice. Pri volitvah v cenilno komisijo za določevanje dohodnine za slovenjebistriški okraj sta bila enoglasno izvoljena vrla pristaša SLS gg. Hinko Gril in Pavel Zafošnik. Izmed 900 volilnih upravičencev se jih je udeležilo volitev 72. Kje je vzrok tako slabe udeležbe, ko je venadr v interesu vsakega davkoplačevalca, da se udeleži volitev in pripomore do izvolitve poštenih, značajnih in razsodnih mož? — Naše izobraževalno društvo je priredilo na Svečnico tri dobro uspele enodejanke in sicer: žaloigro »Ivana«, burki »Damoklejev meč« in »Ustreliti se hoče.« Vsi igralci so svoje vloge izbornorešili. Najbolj je občinstvu ugajala burka »Damoklejev meč.« — Naša lepa podružnica sv. Jožefa je dobila preteklo nedeljo nov zvon. Je sicer železen, a ima prav lep glas. Največ se je trudil za nabavo zvona g. Polanec, ki je bil zvonu boter. Njemu in vsem drugim dobrosrčnim darovalcem iskrena hvala in Bog povrn! Sv. Jožef pa jim bodi tolažnik ob zadnji uri!

Dan veselja v Središču. V ponedeljek, dne 28. m. m., se je v zakonski zvezi združilo dvoje nam jako dragih src. Predsednik orlovskega odseka br. Janko Štamberger se je poročil z načelnico orliškega krožka sestro Sabino Lukačič. Tako lepe in vesele svatbe že davno ni bilo v Središču. Le eno nas je skrbelo: Kaj bo z orlovskim predsedništvom? Ko pa smo dobili zagotovilo, da bo br. predsednik sedaj kot mož še marljiveje deloval za orlovsko načela, smo bili docela potolaženi. Da, še lažje mu bo sedaj kot prej. Sej nima iz svojega dvorišča niti eno minuto v naš Društveni dom. Pa tudi goste moramo pohvaliti. Pri vsej veselosti niso pozabili naših revnih dijakov. Pri licitaciji ženitovnanke »štruce«, katero je izlicitiral oče starešina g. Veselko, se je nabralo 440 dinarjev. Svota se je na željo gostov odposlala deloma Dijaški večerji, deloma Dijaški kuhinji. Draga novoporočenca! Bog vaju spremlja s svojim varstvom vedno in povsod! Bog vaju živil!

Izd volitev v cenilno komisijo za dohodninski davek za sedne okraje Ptuj, Ormož in Regatec. Izvoljeni so naši pristaši in sicer kot člani: 1. Jožef Breznik, posestnik na Kogu. Sv. Bolenk pri Središču; 2. Franc Pinterič, posestnik, Hajdina pri Ptuj. Kot namestnika: 1. Franc Ogrizek, posestnik in gostilničar, Sv. Križ tik Slatine; 2. Anton Meško, posestnik v Lahoncih, Sv. Tomaž pri Ormožu.

O čem govorijo v Mozirju? Dne 20. m. m. zvečer je v gostilni Franca Kolenca v Brezju nastal prepir med fanti Anton Marolt iz Brezja, Franc Fidej iz Mozirja, Martin Žagar in Martin Puncer iz Lok. Kasneje se je ne daleč od gostilne razvil pretep, pri katerem je dobil Anton Marolt dve težki rani v hrbet, da se je moral podati v bolnico v Celje. — Pri spravi lučesa v Libijskem grabnu sta se ponesrečila dne 23. m. m. Franc Jurkovnik in Anton Magdič, oba iz Lepenjave. Po nesreči se je sprožila na vrhu platanica, ki je zadela s tako silo v tiru zaposlena Jurkovnik in Magdič, da je obema zlomila desno nogo pod kolonom, Magdič se je pri padcu še težko poškodoval na glavi. Oba ponesrečenca sta bila prepeljana v celjsko bolnišnico. — Dne 30. m. m. je g. Špacil na potu iz Mozirja v Nazarij takih nesrečno izpodrnil, da si je zlomil desno nogo v členkih. — Anthon Hlačun, posestnik v Lepenjavi, je bila od 19. do 25. oktobra 1923 ukradena iz zaklenjenega kovčka ravnokar prejeta svota 9400 dinarjev. Da je bil tat dober poznavalec hišnih razmer, je bilo jasno, ker je bila tatvina izvršena brez vsakega sledu. Orožništvu se je dne 30. m. m. končno posrečilo izslediti

krivca v osebi 32letne Ane Ločičnik, katera je po dolgem bivanju v ljubljanski bolnišnici skozi dve leti do spomladi 1923 uživala gostoljubnost Antona Hlačun. Ločičnik je priznala, da je dne 20. oktobra l. l. med odsotnostjo domačih na polju, zapazivši ključ, vzela denar. Od ukradene svote je imela samo še nekaj čez 1000 K. Osumila se je s potravnim življenjem vkljub brezposelnosti.

Iz najbližje okolice gostilne »pri Guzajevi smrti.« Iz Košance poročajo: Da bodo v »Kmetijskem listu« podpisani Koščani vedeli za pregovor, ki pravi: »Gnoj smrdi, če ga mešaš«, povem javno, da ne bomo iskali, če je mogoče iz sodnih aktov dokazati ta ali oni prestopok Koščanov, vendar pa to ne spremeni nič na stvari, da bi ne bilo res, da so se tam pred kratkim potikali sumljivi ljudje, ki niso znali razločiti med mojim in tvojim. Orožniki so namreč blizu Mažičeve gostilne zasačili sumljive ljudi ter jih gonili k sodišču v Kozje. Da pa ne bomo pozabili povedati, so morali ti ljudje obenem nositi s seboj v košu tudi precejšnje število ukradenih kokoši. Tudi ne bomo žalovali za tistimi omahljivci, ki nameravajo odpasti od stranke SLS, ker se na nje sploh ne moremo zanesti in bo s tem SLS ravno toliko zgubila, kakor SKS pridobila. Sploh pa ni na mestu, da hočejo v »Kmetijskem listu« podpisani možje na tak način prati kraj, ki je bil nekaj mogoče na slabem glasu, ampak naj bi z vsemi dovoljenimi sredstvi delali na to, da ne bodo v Košenco zahajali ali sploh tam prebivali temni, sumljivi in ničvredni, delamrzn postopači, ki ne bodo in ne morejo pripomoči Košenci do dobrega glasu.

Nesreča. Posestniku Antonu Požin na Selu, župnija Sv. Miklavž nad Laškim, je rezalni stroj odrezal prste desne roke.

Novice od Sv. Marjete pri Rimskih toplicah. Upanje imamo, da se bo vendar enkrat uresničila naša želja, da bomo mogli pričeti graditi most čez Savinjo. Naj bi posamezniki, občine, okrajni zastop in država storili in prispevali kolikor mogoče, da pridemo enkrat do tega, da se zgradi most. — Tukajšnji rojak Ivan Supan, mesar v Celju, se je ustrelil.

Usodepolna igra s samokresom. Kosec Anica, šestletna hčerka delavca v Trbovljah se je igrala s samokresom, ki ga je našla doma. Samokres se je sprožil in krogla je zadela deklico v trebuh. Težko poškodovano Anico so prepeljali v bolnico. Starši, pazite na otroke! Starosta Jugoslavije umrl. Umrl je v Djakovici musliman Jusuf Mača, ki je dočakal izvanredno starost celih 120 let. Rajni je bil trikrat oženjen in mu je najmlajši sin star komaj 17 let. Časopisje povdarja, da je Jusufu pripomogla do tako visoke starosti treznost.

Nečak ruskega carja ubit. Te dni je bil na do sedaj še nepojasnjeni način ubit v policijskem posloju v Petrovaradinu tamkaj se nahajajoči nečak bivšega ruskega carja, knez Nikola Volkovski. Knez je zvečer našel na ulici plakajočo deklico, katero je baš ustavil policist ter jo hotel odvesti na policijo. Knez se je za deklico zavzel ter je izjavil policaju, da jo hoče spremiti do njenega doma, v resnici pa je odšel z njo na svoje stanovanje. Stražnik mu je sledil in ko je našel deklico v kneževi sobi, je obadva aretiral. Na policiji se je knez protivil, da ga odvedejo v zapor, v tistem hipu pa je priletel iz sosedne sobe stražnik Horvat z nabitim samokresom v roki, ki se je nenadoma izprožil in krogla je prebila knezu srce. Ni še gotovo, ali se je stražniku samokres po nesreči izprožil, ali pa ga je namenoma ubil.

Ne pozabite na Mohorjevo družbo! Ta mesec poteče rok za vpisovanje v Mohorjevo družbo za leto 1925. — Udnina znaša 20 D. Za ta denar bodo dobili udje po štiri lepe knjige. Marsikdo, ki je bil pred vojno ud Mohorjeve družbe, je po vojni na družbo pozabil. Navadno ga nikdo ni pravočasno opozoril, da naj plača. Tako je prišlo, da je število udov precej padlo, kar nam nikakor ne dela časti. Zato glejmo, da dosežemo v letu 1925 zopet častno število. Če še nisi obnovil udnine, stopi do konca februarja v župnišče svoje fare in plačaj udnino. Nagovori pa tudi svojega znanca, da stori isto. Vesel boš ti, vesela bo tvoja družina, ko vam bodo dolge zimske večere krajšale Mohorjeve knjige.

Tiskovine za napoved dohodnine se zopet dobijo v tajništvu SLS v Mariboru, Cirilova tiskarna. Komad stane 2 dinarja.

«Naš Dom» 2. številka prinaša prav poučni uvodni članek dr. V. Šarabona: Gospodar naravel — Savinjka: To je bilo davno . . . (pesem). — Kastor nam v spisu: Katoliški prepoved na Francoskem — poda sliko, kako so tamošnji vneti katoličani spremenili obličje Francije. — Melona prvikat v Zagrebu — bo spravila vse bralce »Našega Doma« v prijetno razpoloženje. — Justin: Ugovori z odgovori — opozarja na razne napake med našim ljudstvom z ozirom na katoliška društva. — Pod vaško lipo — najdejo fantje poročilo o narodno gospodarskem tečaju v Celju in v Mariboru ter par vzpodbudnih migljajev. — Dekliški vrtec — nudi D. Z. točna navodila za njih uspešno delovanje. — Društveni govornik obsega kratek pregled polit. zgodovine Slovencev od leta 1848—1908. — Društveni glasnik vsebuje nekaj opomb našim prosvetnim društvom.

Naročnikom »Našega Doma« sporočamo, da se v 2. številki pomotoma niso priložili položnice, kakor je v listnici upravnitva naznanjeno. Priložene bodo 3. številki. — Upravištvu »Našega doma.«

Preč. g. dekan jareninski Josip Čizek je daroval povodom odlikovanja preč. g. mons. dr. Antona Medved 2000 K za Dijaško kuhinjo in 2000 K za Dijaško večerjo. Vivant sequentes!

Zahvala od Sv. Jurija ob Ščavnici. Hranilnica in posojilnica je o priliki noveletnega obračuna poklonila tukajšnjemu Bralnemu društvu podporo 250 dinarjev. Za ta dar se je Bralno društvo javno zahvaljuje. Zadrugarji pri naši Hranilnici in posojilnici se zavedajo, da gresta ljud-

ška izobrazba in zadržna misel roko v roki. — Bralno društvo.

Hranilnica in posojilnica pri Sv. Lovrencu na Dr. p. je blagohotno naklonila tamkajšnjemu šolskemu vodstvu 100 dinarjev za nakup šolskih potrebščin revnim učencem. Za ta dar ji izreka vodstvo šole prav prisrčno zahvalo!

Radodarni gostje v Vidmu ob Savi. Na gostiji Antona in Eme Habinc so na predlog vrliga župana Franca Kink iz Pleterij zbrani svatje darovali 300 dinarjev za salezijance na Radni, 225 dinarjev za prosvetno društvo Videm ob Savi, 220 dinarjev za slepce v Ljubljani. Darovalcem iskrena zahvala, novoporočencema iz ugledne hiše Planinčeve na Libni in Habinčeve iz Podgorice, župnije rajhenburške, želimo obilno sreče in božjega blagoslova!

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU.

Odbor Prosvetne zveze v Mariboru je naprosil uredništvo »Slovenskega Gospodarja« in »Straže«, da bo objavljalo pod posebno rubriko »Prosvetna zveza v Mariboru« vse važnejše odborove šlepe in objave. Opozarjamo na to vsa prosvetna in izobraževalna društva, da bodo redno in vestno zasledovala te objave in se po njih tudi ravnala.

Pristopne izjave. Obenem s 1. okrožnico Prosvetne zveze so bile doposlane vsem društvom posebne pristopne izjave, ki naj jih društva pravilno izpolnjene takoj vrnejo. Odslej bodo včlanjena v Prosvetni zvezi samo ona društva, ki prijavijo svoj pristop po pristopni izjavi. Vsa druga društva se bodo smatrala za odpadla in nedelavna in naj ne računijo na podporo in ugodnosti Prosvetne zveze. Prosimo torej reda in točnosti.

Nova društvena pravila so dotikana in so vsem včlanjenim društvom na razpolago proti nabavnim stroškom, 5 izvodov pravil s poštnino vred 10 dinarjev. Prošnje za spremembo pravil je vlagati na pristojna okrajna glavarstva. Priložiti je treba 5 izvodov novih pravil, stara društvena pravila in po odboru overovljen izpisek obč. zbora, ki je sklenil spremembo pravil. Prošnjo je kolkovati s 5 dinarji, za odgovor priložiti kolek 20 dinarjev, vsako prilogo pa kolkovati z 2 dinarjema, skupno je torej treba kolkov za 39 dinarjev. Sprememba pravil se vsem društvom vsled enotnosti organizacije zelo priporoča, a izrecno se k temu ne sili nobeno društvo.

»Vestnik Prosvetne zveze« v Ljubljani je obvezen tudi za vsa v Prosvetni zvezi v Mariboru včlanjena društva (vsaj 1 izvod). Naroča se naravnost pri upravi v Ljubljani, Miklošičeva ulica 7 in se tja plača 15 dinarjev letno.

Prijava občnih zborov in odbora. Prosimo, da pošljejo vsa društva, ki so imela že občne zборе, prepis zapisnika o občnem zboru, javijo novi odbor in natančen naslov tajnika, oziroma odbornika, na katerega naj mi pošljamo svoje dopise. Vsa ostala društva, katera niso še imela občnih zborov, naj to čim prej izvršijo.

Tajništvo Prosvetne zveze.

Gospodarstvo.

VINOGRADNIŠTVO.

V nedeljo, dne 3. t. m. je imel Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru svoj redni občni zbor, na katerem je bilo zastopanih 18 kmet. podružnic, vinarskih društev in zadrug.

Občni zbor se je med drugim bavil tudi s krizo, v kateri se nahaja jugoslovansko, zlasti pa slovensko vinogradništvo ter je:

1. enoglasno sprejel resolucije, ki se nanašajo na omogočitev izvoza naših vin v republiko Avstrijo in na sodelovanje naših strokovnjakov pri trgovskih pogajanjih z vino uvažajočimi državami;

2. je pozval odsek obrniti se na vlado z zahtevo, da pri sklepanju trgovinske pogodbe s kraljevino Italijo naše vinarstvo primerno štiti in pod nobenim pogojem ne pripusti uvoza italijanskih vin v našo državo, ki bi itak že skrajno težaven položaj našega vinogradništva še poslabšal ter sigurno povzročil katastrofo;

3. je sklenil staviti naslednji predlog na vlado: Zbor vinogradnikov in vinskih trgovcev, organiziranih v Pokrajinskem Savezu vinogradnikov za Slovenijo, ki so obenem tudi člani zborujočega vinarskega in sadjarskega odseka, pozivlje vlado, da v slučaju, ako za trgovinska pogajanja z Avstrijo ne imenuje eksperta iz Slovenije, pripusti k pogajanjem vsaj neoficijelnega zastopnika vinogradnikov iz Slovenije kot posvetovalca-delegata. V svrhu kritja stroškov za tega eksperta je naprositi vse organizacije vinogradnikov, vinskih trgovcev in drugih gospodarskih korporacij, kakor tudi posameznih večjih podjetij, da prispevajo potrebne svote. Odboru Pokrajinskega Saveza vinogradnikov se naroča, da določi eksperta ter da stori korake, da bo le-ta dobil pravico se udeleževati trgovinskih pogajanj; in končno

4. je zavzel občni zbor tudi svoje stališče napram izvozu vina avstrijskih državljanov, ki posedujejo vinograde v Jugoslaviji, v Avstrijo, ter enoglasno sklenil nastopno resolucijo:

Čuje se, da je republika Avstrija dovolila svojim državljanom, ki imajo vinograde na našem ozemlju, uvoz lastnega vinskega pridelka proti polovični uvozni carini in da se od avstrijskih državljanov, ki imajo vinograde pri nas, dela na vse kriplje na to, da bi ga smeli uvažati popolnoma carine prosto. Ker je v Avstriji vino najmanj za polovico dražje, nego pri nas, bi to pomenilo gospodarsko ojačenje vinogradnikov, ki so avstr. državljanji. Radi tega bi bili oni v stanu svoje vinograde boljše obdelovati in bolj gnojiti, svoje delavce dražje plačevati, ravnatoko razne vinogradske potrebščine, kar bi vse vplivalo na na-

daljno podražanje vinarskega obrata. S tem bi naši vinogradniki prišli v nezdržljiv položaj in bi morali ali svoje vinograde opustiti, ali pa jih svojim avstrijskim, gmotno boljše stoječim posestnikom prodati. Naši vinogradniki bi postali viničarji avstrijskih posestnikov, sužnji Nemcev na svoji lastni grudi v večji meri, nego so to bili pod bivšo Avstrijo.

Opozarjamo našo vladno na nevarnost, ki preti zlasti našim obmejnim vinogradnikom in jo pozivamo, da zadevo temeljito prouči in ji posveti vso pažnjo tudi že pri vršehih se trgovinskih pogajanjih z Avstrijo. Mi stojimo na stališču, da se ne sme tujim državljanom, ki imajo posestva pri nas, koncedirati kakih pogodnosti, ki so v nasprotju z interesi naših državljanov, in zahtevamo od vlade, da te pogodnosti paralizira z uvedbo primerne izvozne carine!

NEKAJ O TRSNIČARSTVU.

Koliko bi rabili sveta za matičnjake in trsnice?

Podlaga novemu vinogradništvu je dobro urejeno trsničarstvo, to so matičnjaki in trsnice. Večjo pozornost kot kdaj prej moramo v sedanji vinski krizi posvečati našemu trsničarstvu, pred vsem še matičnjakom.

V Sloveniji je — recimo — okroglo 20.000 ha vinogradov, t. j. dobra desetina vseh vinogradov Jugoslavije. Ker niso »večni«, moramo jih obnavljati, n. pr. vsakih 40 let, t. j. vsako leto 2½% ali 500 ha. Radi lažjega računa vzamimo 10.000 trt-cepčenk za 1 ha, tedaj rabimo za 500 ha, ki jih povprečno letno obnavljamo, 5.000.000 trt iz naših trsnic. Ker se pa samo del, morda kakih 50%, cepčlenih trt dobro prime in zaraste, moramo napraviti dvojno število cepčlenk, torej na leto krog 10 milijonov, za koje rabimo najmanj ravno toliko ključev kot podlog iz matičnjakov.

Na 1 ha matičnjaka je 444 trt (v razdalji 1,5—1,5 m), ki dajejo na leto po 20—30 ključev, skupno pa drugo k drugemu 100.000 prvovrstnih ključev. Za 10 milijonov ključev je potrebna potreba 100 ha matičnjaka, to je ¼ vse vinogradniške površine v Sloveniji od 20.000 ha.

Na 1 ha trsnice je prostora za ¼ milijona cepčlenk, za 10 milijonov cepčlenk bi torej rabili 40 ha trsnice vsako leto. Ker pa le-ta ne sme biti vedno na istem mestu, ampak mora kolobariti vsaj v triletnem turnusu, je potrebno za trsnico vsaj trikrat toliko sveta, to je preko 100 ha ali približno toliko kot za matičnjak. Pri tem nismo upoštevali zemljišča za vzgojo korenjakov, ki jih rabimo za napravo matičnjakov, odnosno za sajenje na stalno mesto in poznejše cepčenje v vinogradu.

Za matičnjake in trsnice bi tedaj rabili kakih 200 ha primerne površine, t. j. približno 1% vse vinogradniške površine v Sloveniji.

V resnici je seveda čisto drugače. Mnoge manjše vinograde obnavljajo brez trsnice z zelenim cepčenjem. Vsako leto ne obnavljajo enake površine, izražene v procentih od vse vinogradniške ploskve. Matičnjaki so dobri in slabi, dajejo več ali manj uporabnega lesa (ključev), nego smo vzeli prej za računsko podlago. Ravnotako je glede trsnice. Končno je še veliko vprašanje, da-li so druge številke približno točne, ker je naša statistika v vseh pravicah žal malo zanesljiva, da se o tem ne moremo niti mnogo prepričati.

Eno pa drži: matičnjakov, in sicer dobrih matičnjakov, te najvažnejše podlage za uspešnost novega vinogradništva, nam primanjkuje. Tu je zastaviti vse sile, da naglo napredujemo!

Legi matičnjaka.

V naših podnebnih prilikah je pogrešno, ako napravljamo matičnjak v ravnini in v globoki močni zemlji. Tu rastejo trte prebohotno in njih les slabo zori. Za matičnjak je najprimernejši dober vinogradski svet v zavetni legi, kjer les, kakor zlahka trta, čvrsto raste in dobro zori. Dobra vinska lega daje dobro vino, pa tudi dobre podloge. Pravilna lega matičnjaka zahteva obilo dela, nič manj kot dobra oskrba vinograda, ker se večinoma lahko miselno prezira.

Matičnjak v rasti.

Napaka je tudi, ako sadimo trte v matičnjaku preblizu. Povprečna razdalja naj bi bila 1,5—1,5 m v kvadratu ali le malo manjša.

Znano je, da poganjki ob ugodnem vremenu naglo rastejo, po par decimetrov dnevno, zato jih moramo pridno privezovati na visoke opore. Zlasti pri nekaterih sortah poganja mnogo zalistnikov, ki jih moramo, dokler so mladi in sočni, priščipavati z nohti, pozneje pa ponovno prikrajevati, vselej vsaj na 1 list, nikakor pa jih ne smemo čisto odstranjevati, da glavno oko ne požene, ampak se ojači. To važno delo se naj ne zanemarija in kmalu prične. Čim več dobro razvitih listov trti ohranimo, tem boljše se rastlina prehranjuje.

Nekako sredi septembra je vršiče prikrajevati (vršičkati), da preostali les boljše dozori. Ako je les dozorel, odpade listje pravočasno. Za ključje je uporabljive le zrel les; njega najprimernejša debelost presega le malo debelost navadnega svinčnika, ker so tudi cepiči te debelosti najboljše. Najugodnejši čas za rezanje ključev je ali malo pred sokom ali v početku soka. Dolgo pohranjevanje ključev do uporabe (cepčenja ali vsolanja) zmanjšuje njih vrednost. Dobre so opore za matičnjak, navadno kakih 6 metrov dolge hmeljevke, ki pa delajo mnogo sence. Vzgoja trt kar po tleh se pri nas ne obnese. Priporočljiva je kombinacija hmeljev in žice v obliki piramide. Trta se žice dobro oprijema, pri rezi nas to sicer nekoliko draži, a trsni material ob žici je mnogo boljše nego ob debelem lesenem drogju.

Javni in zasebni matičnjaki.

Imamo javne (državne) in zasebne (privatne) matičnjake. Le-ti so posebne važnosti in se naj podpirajo koli-

kor mogoče zlasti v pravcu, da proizvajajo dobre podloge (ključje) najboljših sort, ki so za naše prilike že preizkušene. Potrebni trsni material za napravo privatnih matičnjakov naj bi preskrbovali državni matičnjaki, ki se naj pomnožijo, dočim bi bilo morda umestno, ako bi se državne trsnice v ožjem pomenu besede skrčile ali celo opustile. Privatna inicijativa je vobče boljša, uspešnejša. Mnogi absolventi naših kmetijskih šol se zelo zanimajo za stvar in jo tudi razumejo. Treba jih je pri tem podpirati v navedenem smislu. Važna je skrb za razmnoževanje priporočljivih zlatih sort, da z obnovo vinogradov domačo vinsko produkcijo poplemenitimo in hkrati povečamo. Kako važna je pri tem selekcija (izbira) najbolj zdravih in rodni trt za dobavo cepčev, omenjam samo mimogrede.

Da je smoteno trsničarstvo mogoče tudi na združni podlagi, je dokazal tak poskus v Juršincih pri Ptuj, kjer so manjši in večji trsničarji ustanovili pred skoraj 20 leti »Prvo trsničarsko združbo«, ki še danes obstoja. Ta organizacija je bila dolgo ena najboljših kmetijskih produktivnih združb in jo je le vojna doba dozdevno nekoliko zrahljala.

Zalostno je, da imamo tudi precej zakotnih, le bolj spekulativnih trsničarskih podjetij, ki se lovijo edino za dobičkom in so našemu vinogradništvu na veliko škodo. Boj njim! V interesu domačega vinskega gospodarstva je zahteva, da se posebno podpirajo in priporočajo samo trsnice, ki se podvržejo javnemu strokovnemu nadzoru, kar bi se moralo šele pripraviti in urediti.

O trsnicah in trsničarstvu imamo že precej spisov z dobrimi navodili, zato sem se tokrat omejil le na nekatere stvari, ki se mi zde važne zlasti za naše matičnjake. Vendar ne bo odveč, ako opozorim o tej priliki še na malo znano dejstvo, da imajo očesa cepčev, kojim stoje nasproti petlje ali vitice (pri domačih zlatih sortah je v splošnem vsako tretje kolence brez njih!), bolj razvito diafragma ali mejico, nego v nasprotnem slučaju, kar je izredno važno pri cepčenju, da se na to oziramo. Močna diafragma namreč v veliki meri obvaruje cepič, odnosno cepilno mesto pred posušenjem od zgoraj navzdol; zato naj bi se volili le taki cepiči, ki jamčijo najvišji postotek dobro uspešnih cepčlenk.

Andrej Žmavc, Maribor.

I.

Nekje može se posvet'vali kako zamorca bi oprali: — in konečno se je sklenilo vporabit — Zlatoroga — milo.

(Dalje prihodnjic.)

I. Blažević.

PRIPRAVLJANJE IN VPORABLJANJE OBICAJNIH CISTILNIH SREDSTEV.

Visov mehur.

Za čiščenje stehana količina visovega mehurja se zreže na male koščke, polije z mrzlo, čisto vodo, da stoji voda čez. Namaka se 12—24 ur, nakar se voda odlije, razmočeni in mehko postali delci mehurja pa se na dlani roke toliko časa mesijo s prsti, da postanejo mehki kakor testo. To se potem raztrga (razcefra) na male koščke in da v posodo, kjer se s pomočjo lesene žlice ali kuhavnice v četrt litru vode tako dolgo meša, oziroma ob steni posode drgne, dokler se niso vsi razdrobljeni koščki raztopili. Raztopina potem izgleda kakor kislno mleko ali smetana. Na to mešanico se vlije prav kislno in tudi močno starejše zdravo vino, ki napravi raztopino žolčasto.

Drugi dan se prilije zopet en del vina in zopet dobro premeša, istotako tretji dan zopet en del, da postane klej lepo gostotekoč. V tem času so se mehurjevi deli tako daleč raztopili, da so se izpremenili v žolico.

Tretji dan se žolica pasira skoz fino žimnato sito, da se morebitni neraztopljeni deli ločijo od žolice.

Vse v to svrhu rabljive posode se naj izplaknejo z vinom. Obenem se žolica razredči z določeno množino vina in napolni v steklenice. Čistilo se pripravi tako, da pride v vsako steklenico 9—10 g suho tehtanega visjega mehurja. Ena taka steklenica (0,7 l) čistila zadostuje za čiščenje enega štrinjaka (t. j. 600 l), tako, da pride na

100 l vina približno 1½ g visjega mehurja. Sveže pripravljene klej pa ne deluje tako dobro kot dalje časa vležani. Pri vleženju steklenic v kleti se vrši še neko pokipevanje čistila, ki pri tem postane še bolj raztoplivo in učinkuje potem tem bolje.

Z dobrim in krepkim vinom mešana klej se drži v kleti še čez eno leto. V tem slučaju mora ostati žolčast in mora imeti duh po vinu. Če klej postane tankotekoč in smrdljiv, ni več za rabo.

Želatina.

Tanki steklenosvetli lističi, oziroma rjave ploščice se zdrobijo v male koščke in denejo v pocinjeno, glazirano ali porcelanasto posodo, v katero smo nalili tolikokrat po 2 dl ali četrt l vode, kolikor hl vina imamo za čistiti. Želatina se nato na ognju raztopi. Pripomniti pa je, da voda ne sme vreti, ampak isto je razgreti le v toliko, da se želatina raztopi.

Da se klej ne prime dna, oziroma da se ne prisodi, ga moramo pri tem vedno mešati, najbolje z leseno žlico. Ta raztopina se vporablja vedno gorka, ker se ohlajena strdi. Če se nam je pri čiščenju ohladila, se jo napravi tekočo s tem, da se dene posoda z želatino v toplo vodo, vsled česar postane strjena želatina zopet tekoča. Vzame se za 1 hl porjavelega belega vina 6—12 g želatine in 5—10 g tanina. Tanin se steha za vsaki sod posebej, v alkoholu ali v topli vodi raztopi in 1—2 dni pred čiščenjem zmeša z vinom.

Jajčji beljak.

Povprečno se vzame za 1 hl črnine beljak iz treh košjih jajc. Vporaba množine beljakovine in število jajc zavisi od velikosti jajc, zato je vzeta količina v svežem stanju vedno več ali manj nezanesljiva, dočim se to pri posušeni beljakovini lahko natančneje izmeri. Računa se 12—16 g na 100 l. Razpusti se vedno v mlačni vodi.

Eponit.

Fino zmleti prašek iz posebno pripravljene rastlinskega oglja, ki se je izkazal pri lečenju vin kot dobro sredstvo. Dogaja se pogostokrat, da se temnejše belo ali iz plavega grozdja prešano vino (šilhar) samo takrat dobro proda, če ima lepo zelenkasto barvo mladega belega vina. V tem slučaju si pomagamo z eponitom. Za 1 hl se vzame 100—300 g in se mora pri vsakem posameznem slučaju vporablja množina prej s poskusi določiti na mali količini. Eponit se v mali množini vina in sicer za en polovnjak pol vrča ali škafa (10 l) skrbno razredči in se nato zmeša z vinom v sodu. Prve tri dni se naj vino zmeša dnevno enkrat s pomočjo do dna soda segajočo prelučnjeno mešanico nato in v šestih dneh se vino filtrira. Če ni na razpolago cedilnika, se pusti ležati vino tako dolgo, dokler se je vsedel večji del eponita na dno, nakar se vino pretoči in vsedlina filtrira. S ponovnim pretakanjem se je izčistilo vino v toliko, da je sposobno za konzum. Pokvarjeno vino, n. pr. duh in okus po plesnivi posodi, se da z eponitom popolnoma izlečiti. Na 1 hl takega vina se vzame 50—150 g eponita.

Španska zemlja.

Ta se pred rabo pomeša v vrču ali škafu z vinom in vlije v sod, kjer se dobro pomeša z lato.

Uporaba navedenih čistilnih snovi je pri vseh vrstah enaka in sicer:

Iz soda, v katerem hočem čistiti vino, se potegne (pri polovnjaku 10 l, pri štrinjaku 20 l) vino, ki ga potrebujemo za naknadno dopolnjevanje. Vrhu tega se potegne iz soda 2—4 l vina v en vrč, v katerega se polagoma vlije določena množina čistila, n. pr. ribji klej za en štrinjak 1 steklenica, želatine 6 krat 0,2 ali četrt l je poldrugl l, beljakovine od 6 krat 3 je 18 jajc.

S tepenjem s čistilno metlico (olupljene brezove šibice) in prelivanjem iz z rokama dosežene višine iz vrča v vrč (10- do 20krat), da postane čistilo prav močno penče. Čistilo se nato vlije v sod. Z rezervnim vinom se izplahnejo še vrči in metlica, da pride vse čistilo v sod. Dodano čistilo se potem s pomočjo prelučnjaste, meču podobne late vtepa na vse strani pri gornjem delu soda. Pri tem se čistilo prav močno peni in pazi je, da se vsa pena s trkanjem po obročih okoli vehe spravi v vino. To traja 10—15 minut. Naposled se naj vlije še vse vino zopet v sod nazaj, ki se je pred čiščenjem potegnilo iz soda. Sod se na lahko zabije, čez 1—2 dni pa se zopet okoli vehe potrka po sodu in do vrha zapolni in dobro zabije s pilko.

Vino mora potem ležati mirno, da se čistilo brez motenja lahko vsede na dno. Hitrost čiščenja je zavisna od kakovosti vina in letnega časa. Čiščenje traja navadno 3—4 tedne. Včasih je dovršeno že v 14 dneh. O tem se lahko prepričamo na ta način, da odvajemo vino iz soda iz različnih globočin. Vina, ki v letnem času pokipevajo, se ne dajo čistiti. Za čiščenje je najbolj pripraven oni letni čas, v katerem se vino ne razteza in miruje.

Če hočemo čistilo v svojem delovanju popolnoma spoznati, se priporočajo najprvo poskusi na manjših množinah. Po dovršenem čiščenju se vino pretoči in motež ali kalež filtrira ter se rabi kot zapolnilo drugih vin.

Glavni Savez jugoslov. vinogradnikov. Naznanjamo, da je g. prometni minister dovolil za posetnike ustanovnega občnega zbora Glavnega Saveza vinogradnikov, ki se vrši dne 16. t. m. ob 10. uri predpoldne v Zagrebu, znižanje vozniš cen za polovico na vseh državnih železnih (velja tudi za južno železnico). Občni zbor obeta tedaj obilen obisk iz vseh vinorodnih krajev naše države, na kar se opozarja vinogradnike iz Slovenije s ponovnim pozivom, da skrbje za to, da bo poset čim številnejši. Kupiti je na odhodni železniški postaji celo karto dotičnega razreda, ki velja s potrdilom predsedništva občnega zbora

tudi za povratek. — Pokrajinski Savez jugoslovanskih vino gradnikov za Slovenijo v Mariboru.

I. zajčerejsko društvo za Slovenijo v Mariboru obstaja že nad 8 let. V svoji sredi zbira vedno več onih mešanov in okoličanov Maribora, ki rede in goje kuncce. Dosedanji poiskusi, da bi društvo zaneslo zanimanje za zajčerejo v širši krog, da bi uvideli njeno korist predvsem oni sloji, ki bi jim zajčereja lahko prinašala velikih koristi, da bi tako zredili doma ceno in prvo vrstno meso, se niso posrečili navzlic temu, da je društvo priredilo že lani skromno razstavo kunccev ter kožuhovinatnih izdelkov. Zato si je v zadnjih mesecih društvo omislilo ogledni voz, ki ga je postavilo vsako drugo nedeljo na glavni trg in tako seznanjalo občinstvo z različnimi zajčimi pasmami. Ta misel ni bila brez uspeha. Krog prijateljev kuncereje se je znatno povečal, tako, da se vrše resne priprave za letošnjo razstavo, ki bo v večjem obsegu pokazala razne pasme, uspehe domače reje in tudi že izdelke iz kož: kožuhovino in usnje. Vsi tisti, ki se zanimajo za kuncerejo, naj se priklase gorenjemu društvu, na naslov: Koroška cesta 94.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 1. t. m. se je pripeljalo 112 svinj in 2 kozi. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 3—4 mesce stari komad 650—800 din., 5—7 mescev stari 1000—1125 din., 8—10 mescev stari 1250—1325 din., 1 leto 1750—1875 din., 1 kg žive teže 22—25 din., 1 kg mrtve teže 26—30 din., 1 koza 375 dinarjev.

Tržne cene Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govejega mesa I, 25—27 D, II, 22—24 D, III, 19—20. Prvo vrstna teletina je pa 26—30 D, II, 24—25 D. Svinjsko meso je po 30—40 D. Konjsko meso I, 12—15, II, 8—10. Kože: 1 komad konjske kože 150—200 D, 1 kg goveje kože 17.50—22.50, 1 kg teleče kože 30, svinjske kože 11.50, gornjega usnja 120, podplatov 80—125 D. Perutnina: 1 piščanec 31 D, večji 40 D, kokoš 50—62, raca 75, gos 100—112, purani 125—150. Jabolka so po 6—10 D 1 kg. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6.50, št. 2 6, št. 4 5.75, št. 6 5 št. 4.25. 1 kg prosene kaše 7.50, jesprenja 6.25, otrobov 2, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5—6, pšeničnega zdroba 7, ječmenove moke 0, ajdove moke št. 1 7—8, kaše 7, Krma: seno 100—125, ovsena slama 65—75. Kurivo: 1 kub. meter trdih drv 200 D, mehkih 175, trboveljski premog 42—45, velenjski 27—30, oglje 1.50—2, koks 1—2.

Preizkusi gnojenja ozimne s čilskim solitrom. Zastopstvo proizvajalcev čilskega solitra namerava kakor že v prešlih dveh letih tudi letos izvesti preizkuse gnojenja ozimne s tem gnojilom. Namen teh preizkusov je dvojen: prvič neizpodbitno ugotoviti učinek čilskega solitra na naši zemlji in drugič nuditi našim poljedelcem možnost, da se sami prepričajo o dobičkanosti gnojenja z umetnimi gnojili. Gnojilni preizkusi k ozimini je čisto priprost: Izmeri dve parceli vsako po 100 četvornih metrov površine ozimne, pšenice ali rži, ki je dobro prezimila in je povsod enakomerno obrabščena. Vsako parcelo je natančno zakoličiti in zaznamovati prvo s tablico z napisom: »Gnojeno«, drugo pa »Negojeno.« Prva parcela se pognoji s 1½ kg čilskega solitra, druga ostane negojena in služi za kontrolo. Čilski soliter za te preizkuse dobi vsakdo brezplačno od delegacije, ki bo te preizkuse izvedla. Našim kmetovalcem je priporočati, da se priklasejo za te preizkuse v obilnem številu, ker je to v njihovo korist. Potrebna množina čilskega solitra se brezplačno po pošti dopošlje vsakemu, ki se za te preizkuse prijavi in se zaveže, da jih bo izvedel natančno po navodilih, posebno pa natančno stehtal pridelek (zrne in slamo) na vsaki parceli posebej in o tem poročal delegaciji. Posebno umestno bi bilo, če bi kmetijski strokovnjaki po deželi — okrajni ekonomski — pri teh preizkusih šli kmetovalcem na roko, jih nadzirali pri tem delu, morebiti tudi zbrali prijave in jih skupno doposlali delegaciji. Prijave je čimprej, najkasneje pa do 20. februarja t. l. doposlati na naslov: Poddelegacija čilskega solitra, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 16. Na željo se tudi brezplačno dopošljejo letaki in brošure o uporabi umetnih gnojil, iz katerih lahko vsak poljделец črpa nauke za umno poljedelstvo.

ZITNI TRG.

Na žitnem trgu so cene približno sledeče:

Moka je nekoliko v ceni poskočila. Nularica v Bački se je nudila po 530—540 dinarjev, v Zagrebu po 600—610 dinarjev. Promet je bil malenkosten.

Pšenica je ostala v ceni čvrsta. Zaloge pšenice pri kmetih in žitnih trgovcih so še zelo velike, pa je pričakovati na spomlad padanje cen. Ta teden se je prodajala po 345 dinarjev, postavljena na vagon na bački postaji.

Največ se je prodalo koruze in sicer nove, dočim prihaja stare čimdalje manj v poštev. Nova koruza se je že toliko osušila, da je sposobna za vsak transport, ki traja tudi dalje časa. Cena je od kraja nekoliko padala, a proti koncu tedna pa ponovno poskočila in sedaj je zopet čvrsta. V Bački se je cena novi koruzi kretala med 256 do 260 dinarjev, v Sremu med 255 in 270, v Slavoniji in v Zagrebu med 285 in 290 dinarji.

Oves je ostal še nadalje v ceni čvrst. Precej so ga kupovali kmetovalci za setev, ker je lansko leto ponekod slabo obrodil. V Zagrebu se je prodajal po 270 do 275 dinarjev.

Otrobi so precej dragi ter ni pričakovati, da bi v ceni padli, ker jih veliko izvažamo v Čehoslovaško. Cena je 175—185 dinarjev za 100 kg, skupaj z vrečami.

Splošno je položaj na žitnih tržiščih v naši državi celo zimo precej enak. Ponudba blaga precej velika, kúpecev pa malo, ker inozemcem cena ne ugaja. Edino s koruzo se je precej trgovalo in to največ s kupci iz Čehoslovaške, Avstrije in Italije. Odkar imajo Čehoslovaki ugodnost direkt-

nega tranzitnega prometa preko Madžarske, jim pride naša koruza zelo po ceni, ker iz Subotice do Bratislave je železniška pot zelo kratka. Naši pasivni kraji so kupovali istotako skoro samo koruzo, edino za praznike so pokupili nekoliko pšenične moke. Naša mlinska industrija ni ravno na najboljšem. Za domačo potrebo imamo velikih mlinov več kot dovolj, posebno v Banatu in Vojvodini. Inozemci so pa raje pri nas kupovali žito ter ga mleli doma v svojih mlinih, ker jim je prišlo ceneje.

Jadranska banka, Beograd. Te dni so se vršili pregovori o cilju stvarjenja ožje poslovne veze Jadranske banke v Beogradu s Srpsko banko v Zagrebu, Hrvat. Slav. Zem. Hipot. Banko v Zagrebu in Podunavskim Trgovačkim A. D. v Beogradu. Pregovori so zaključeni s povoljnim rezultatom, koji osigurava Jadranski banki potrebna sredstva za uspešen razvoj njenih poslov.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 83—84 D, 100 francoskih frankov stane 395 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1207 D, za 100 čehoslovaških kron 245 D, in za 100 laških lir 366 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.75 cent. (1 centim je 1 para).

Kar v potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene vaše bolečine. Poizkusna pošiljka 27 din. Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 341, Hrvatska.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki ve, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. Znana tvrdka ur H. SUTNER, LJUBLJANA št. 992, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguren, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik tvrdke H. Suttner vsebuje še veliko izbiro, tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin. 1245

LEPOTA? SVEZOST? MLADOST? Priljubljena vnanjščina? Vse to si lahko prihranite in zabranite prerano ostarelost edino z racionelnim negovanjem vašega obraza, vašega telesa, vaših las in zob! Izvanrednega delovanja so že čez 25 let priljubljeni Elza-preparati za nego vaših lepote: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev), Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev), Elza lilijno milo lepote (4 kose s pakovanjem in poštino 40 dinarjev) in 10% doplatka, in drugi Elza-preparati kakor Elza cvet za lase, Elza-voda za usta, Elza-kolonska voda i. t. d. Adresa: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 341, Hrvatsko.

Zgodba o nevidnem človeku. V »Straži« je izhajal skozi mesece podlistek pod zaglavjem »Zgodba o nevidnem človeku.« Zgodba je v zelo lepi slovenščini in prevedena iz angleščine in je po svoji vsebini zelo zanimiva našim naročnikom in čitateljem. Tiskarna si je sedaj preskrbel ponatis te mične zgodbe in je izšla že tudi knjiga, ki se dobi za 7 dinarjev v prodajalni Cirilove tiskarne. Knjigo zelo toplo priporočamo vsem bralnim društvom.

NAROČNINA «SLOV. GOSPODARJA» ZA L. 1924.

«Slovenski Gospodar» stane za celo leto 32 D
za pol leta 16 D
za četrt leta 8 D

Naročnina se pošlje na upravnništvo «Slovenskega Gospodarja» v Mariboru.

Najboljše je, da se vsak posluži položnice, ker s tem prihrani sebi in nam pošne stroške. Poštno položnico je treba dobro shraniti.

MALA OZNAMILA.

Sprejme se takoj priden hlapec srednjih let k nemu konju; plača lepa in dobra hrana. Uprava hiralnce v Vojniku. 181 2—1

Dva sodarska pomočnika in enega vajenca sprejme takoj Alojzij Dvoršak, Tržaška cesta 57, Maribor. 171

Čevljarskega vajenca sprejme takoj Adolf Klubička, Maribor, Vrtna ulica 8. Hrana in stanovanje v hiši, druge stroške nosi sam. 172

Iščem mlinarja, srednje starosti, treznega in poštenega, kateri razume izdeljavo bučnega olja. Ivan Bezjak, Fram. 169 3—1

Pekovski učenec se sprejme. Franjo Vaupotič, Aleksandrova cesta 53, Maribor. 163 2—1

Sprejme se fant, ki se želi izuriti v organizatovski in cerkveni službi. Naslov v upravnistvu. 162

Hlapci za vsako gospodarsko delo pri živini, v gozdu, vinogradu, na travniku, v hiši in pivnici, močni, s spričevalom, da so delali na posestvih, ne v tovarni, se sprejmejo. Mesečna plača 1200 K in 3000 K nagrade, ako ostanejo vsaj eno leto. Zupnišče Sestine, p. Zagreb. 167

Sprejemem učenca v trgovino z mešanim blagom, ki mora biti čvrste postave in poštenih kmetijskih staršev. Starost 15 let. Stanovanje in hrana ima prosto, za obleko in drugo morajo skrbeti starši. — Učna doba tri leta. Ponudbe z dobrim šolskim spričevalom se naj pošlje na Ivan Traun Ptujška gora. 148 2—1

Viničarja iščem za vinograd v bližini Poljčan. Ponudbe na R. Koropec, Prevalje. 149 2—1

Dva kovaška učenca v starosti 15 do 16 let sprejme Anton Ferenčak, kovač v Brežicah ob Savi 115. 108 3—1

Prodaj posestvo, 3 orale zemlje s hišo in gospodarskim poslopjem pri Sv. Marjeti na Dravskem polju 70. Poizvedbe pri Franju Koscu, Brstje 24, pri Ptuj. 178

V najem se da malo posestvo s hišo — 2 sobi, kuhinja —. Mesečna plača 500 D. Vpraša se Ferk, Sokolska ulica št. 5, Kolonija. 180

Vinograd, 1 oral, z novim nasadom, krasna lega, v Razvanju se prodaj. Več: Spodnje Hoče 71. 182 2—1

Prav lepo posestvo se prodaj: 4 orale, lepo poslopje in sadonosnik. Zglasiti pri Janku Tuš, Polički vrh, p. Pesnica. 187

Lep travnik in njiva v dobri legi blizu Slov. Bistrice, se prodaj. Vpraša se pri Francu Kumrič, Orehova vas 9, Slivnica pri Mariboru. 145 2—1

Kupi se manjša hiša v Savinjski dolini, po možnosti v bližini postaje in mesta. Cenj. ponudbe na upravnništvo lista. 110 3—1

Hiša z gostilno in trafiko, lepim vrtom in malo njivo se radi starosti ugodno prodaj. Hiša je ob cesti in je s pritokajočim se gospodarskim poslopjem v dobrem stanu. Cena po dogovoru. Več pove: Ivan Vrhovnik, Paka, p. Velenje. 161 3—1

Gostilna s trafiko, mesarijo, trgovino mešanega blaga in 4 orale zemlje, 2 hiši na prodaj pri lastniku Matija Koler, Čresnjeveci, Gor. Radgona. 168 3—1

Cepljene trte in sadno drevje najboljše sorte in podlage ima na prodaj večjo množino Anton Senica, pos. v Cvetkovcih, p. Vel. Nedelja. 166 3—1

Cepljeno trajje, vseh boljših vrst, na priporočljivih podlagah, vkoreninjeni divjaki in smarnica. Cena po dogovoru. Znamke za odgovor. Anton Turin, Modraže, p. Studenice pri Poljčanah. 173

Vinogradniki, krčmarji in trgovci pozor! Cepljene trte korenjake vseh najbolj priporočljivih vrst po zelo nizki ceni. Nekaj vagonov vina, izbor na kapljica, letnik 1923, med tem en vagon sortirane vina na rizling, šipon, Med, čist, večina ajdov, se po ceni dobi pri Janezu Segula, veleposesniku v Hlaponcih, pošta Juršinci pri Ptuj. 144 3—1

Prvo vrstne cepljene trte in vkoreninjeni divjaki nudi po nizki ceni Anton Slodnjak, trtnar, pošta Juršinci pri Ptuj. 143 5—1

Vinogradniki pozor! Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer najrodovitnejše vrste. V zalogi je vkoreninjeni divjak Riparia portalis in Götthe št. 9. Kdor si želi naročiti lepe in močne tre za svoj vinograd naj se takoj oglasi ustmeno ali pismeno pri Francu Slodnjaku, trtničar, pošta Juršinci pri Ptuj. Trte se dobijo po najbolj nizki ceni. Za odgovor se naj priloži znamka. 1263

Krasno jabolčno sadno drevje vrst Baumanove renete, bobovec, štajerski zimski mašancgar, cesarjevič Rudolf, londonski pepinek in Huberjev moštnik, visoka in srednja debela s popolnim jamstvom oddaja: Prvo slovensko drevničarsko in trsničarsko podjetje Ivan Dolinšek, St. Pavel v Sav. dolini. Osebo se drevje oddaje v podružnici St. Ilj pri Velenju od konca februarja. 150 2—1

Prodaj 4 kompletne konjske oprave, različne velikosti po jako nizki ceni. Anton Drevšek, sedlar, Sv. Lovrenc na Drav. polju. 170

Dva Dopiona, Bordonalo otesani usus Fiume se kupijo od 30 krat 30 do 50 krat 55 cm, dolžina 8—12—13 m, dobava najkasneje do 15. marca t. l. z označbo cene za fko. vag. drž. meja brez uverenja ali pa nakladalna postaja. R. Krainer, les. trg. in ind. v Ljubljani, Cesta na Gorenjsko železnico 22. 174

Prvo vrstni trapistovski sir se dobiva po najnižji ceni pri Matija Lah, Maribor, Vetrinjska ulica 7. 177 3—1

Prvo vrstno vino, lastni pridelek iz Vinskega vrha, letnik 1923, približno 45 hl bo prodajala mestna občina ormoška na prostovoljni javni dražbi, dne 17. februarja t. l. ob 1. uri popoldne v občinski pisarni. 186 2—1

Suhih desk češnjevih, hrastovih, javorjevih, hruševih itd. za takojšnje mizarsko uporabo kupi Lesna industrija »Javor« v Logatcu. 183 3—1

Hmeljska sušilnica, prav malo rabljena, sistem Linhart-Lorber, 16 kv. m velika s tozadavnim vozom in s potrebnimi koši na prodaj. Oglejte iste in nadaljne poizvedbe pri oskrbništvu »Slom« pri Poniški ob juž. žel. 165

Pređa se hiša

z vrtom, njivo, svinj, hlevi itd. v Studencih pri Mariboru. Stanovanje na razpolago. Vse v najboljšem stanju. Za prvo potrebo je 20.000 Din. Polovica kupne cene se ne zahteva, temveč se samo vključevno zavaruje. Pojasnila daje A. Močnik, Maribor, Smetanova ulica št. 46. 185 2—1

Sodni svetnik v pokoju

Dr. Anton Mulej
odvetnik
Maribor, Aleksandrova cesta 30.

ZOBJE

umetni v kaučuku ali zlatu, zobje na vijake, zlate kapice in mostke, popravila, ceno; zelo solidna in takojšnja izvršitev zajamčena. Vprašati pri N. Mogilnicka, žena zdravnika v St. Jurju ob juž. žel. Istotam: ruvanje zob brez bolečin, zalivanje zob (plombe) od najcenejših priprostih do najfinejših. 102

†

Naša ljuba mati, babica in prababica, gospa

Amalija Kukovič roj. Orožen

je danes ob 10. uri predpoldne v 95. letu svoje starosti mirno v Bogu zaspala.

Pogreb bo dne 8. t. m. ob pol 6. uri popoldne na poberškem pokopališču.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 9. t. m. ob 7. uri zjutraj v stolni cerkvi.

V Mariboru, dne 6. svečana 1924.

Rodbine: Kukovič, Pirkmaier, Kosi.

Brez posebnega obvestila.

Na portalis cepljene trte: po-
šip, veliki rezling, žlahtnina,
ranfol, dokler jih je kaj v
zalogi prodaja Franc Rausl,
črtnar na Kukavi, pošta Jur-
šinci. Cena po dogovoru.

Krasna sadna drevesca in cep-
ljene trte poljubnih vrst od-
daja po zmerni ceni Drevesni-
ca Gradišnik, St. Janž—Ve-
lenje. 49 10—1

Okrogli les — večja množina
— se prevzame s 1. majnikom
t. l. za rezanje na žagi v Ma-
riboru. Dopisi se naj pošilja-
jo takoj na upravništvo «Slov.
Gospodarja». 141 6—1

Koleselj prvovrsten se proda
ali zamenja za les. M. Obrhan,
žaga, Maribor, Tattenbachova
ulica. 62 5—1

Velika izbira sukna za ženine
in neveste, tiskovine, platna
vseh vrst itd. se dobi po zni-
žanih cenah pri J. Trpin, Ma-
ribor, Glavni trg 17. 94 10—1

Pozor! Pozor!

Zenini in neveste!

Došla je velika izbira vsako-
vrstnega manufakturnega in
drugega blaga, katerega ku-
pite najceneje pri tvrdki M.
Šumer, Konjice, Slovenija.
— Nedajte kupim jajca, go-
be in laneno seme po najvišji
dnevni ceni. 1313 50—1

Ne čakaj spomladi!

Naroči takoj:

seme
sadno dreve, dalije,
vrtolce, gladiole i. t. d.

Velevrtnarsko podjetje
Vrt'Džamonjain drugovi
Maribor. 89 1—10

Marija BAUMGARTNER
zaloga pohištva
Celje, Gosposka ulica 26

PODPLATI IN USNJE
se kupijo po najnižjih cenah
pri Ivo Grgič, Glavni trg 21.
Sprejemajo se tudi vsakovrst-
ne kože v delo. 6—1

„MANA“

tovarna kanditov d. z. o. z.

glavna zaloga:
Maribor, Stolna ulica 4.
Priporoča vse vrste bonbo-
nov, peciva in čokolade po
najnižjih tovarniških cenah.

Na drobno! Na debelo!

PRVA IN EDINA LIVARNA
ZVONOV V MARIBORU
ki je v popolnem obratu.

INŽ. I. & H. BÜHL MARIBOR
Motherjeva ulica 15.

Ustanovljeno od Joh. Denzel
okoli leta 1800.

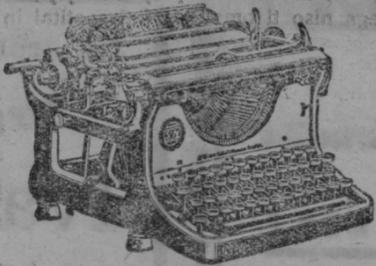
Najboljši material.

Najnižje cene!

Dosedaj po vojni nad 100.000
kg izdelovanih.

Mnogo priznanj!

Obiščite novo tovarno v
Melju, Motherjeva ulica št. 15
in prepričate se o kakovosti
naših izdelkov!

Najboljše pisalne stroje

dobavi tudi na mesečne obroke proti jamstvu

THE REX CO.,

Predal 76. LJUBLJANA. Predal 76.

Zahtevajte prospekt in ponudbe!

**Prava sredstva lepote,
katera drže, kar obečajo!**

že 28 let v vseh deželah preiskušena, hvaljena in priljubljena
so prava Elsa-lepoto pospešujoča sredstva lekarnarja Feller.

Elsa-obrazna pomada zanesljivo varstvo proti sol-
ničnim pegam, solnični opeklini,
l'sam, hrpavi koži, odstrani zajedavce, ogrce, nabvne in vsako-
kovisine nečistosti kože. 2 velika porcelanasta lončka 25 din.

Elsa-lilijno mlečno milo najmilejše in najfinejše
milo lepote! Ideal vseh
mil! Popolnoma neškodljivo, se jako
dobro peni in je milega finega duha.
4 velike kose s pakovanjem in poš-
tino 40 dinarjev.

Elsa-pomada za rast las
krepi kožo na glavi, zabranjuje izpa-
danje, lomljenje in cepljenje las, prhut
in prerano osivelost i. t. d. 2 velika
porcelanasta lončka s pakovanjem in poštnino 25 dinarjev.
En poskus zadostuje, da tudi vi rečete:

„TO JE ONO PRAVO!“

Iščite v vseh poslovnica h samo prave Elsa-preparate od le-
karnarja Feller.

Različno: Lilijno mleko 10 dinarjev; brkomaz 4 di-
narje; najfinejši Hega-puder dr. Klugerja v velikih origi-
nalnih škatljah 25 dinarjev; najfinejši zobni prašek Hega
v patent-dozah 15 dinarjev; puder za dame v vrečicah 4
dinarje; zobni prašek v škatljah 4 dinarje, v vrečicah po
3 dinarje; sachet (dišava) za perilo 4 dinarje; šampon za
lase 2.50 dinarje; rumenilo za obraz 12 pismov 20 din.;
najfinejše parfeme od 20 dinarjev dalje; cvet za lase 25
dinarjev; Elza-katranovo milo 6 dinarjev. Za različne pred-
mete se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa še 10% doplatka. Naročilna pis-
ma adresirati: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA
Donja, Elzatrj št. 341, Hrvatsko.

Za dolge in puste zimske večere kupujte knjig:

„Cirilove knjižnice“ Dosedaj izšlo 7 knjig.

Dobite jih po zelo nizki ceni v prodajalni
TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

**ZVONARNA IN
LIVARNA**

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

vliva

BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podruž-
nice in kapele po najnižji ceni.

Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih
cenah.

Priporočamo

vsem, da si pred nakupom blaga za obleke, za perilo vsake
vrste, za nevestine bale itd. ogledajo zalogo

Oblačilnice za Slovenijo

r. z. o. z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v

Ljubljani v hiši „Vzajemne posojilnice“
na Miklošičevi cesti, poleg »Uniona.«

Podružnica se nahaja pa v hiši »Gospodarske zveze« na
Dunajski cesti št. 29. 125 20—1

Cene zelo zmernel Zadržno podjetjel

Geneno češka posteljino perje!

Kilogram sivega na pol (cufanega) perja 60
din., polbelo 75, belo 85, boljše 95, fino 115,
na pol puh 145, fino 178, najfinejše 220 din.
Beli puh 370, snežnobeli parni puh 445 din.
Franko in carine prosto proti povzetju. Neuga-
jajoče se lahko vrne. Vzorci zastoj. Mnogo priznanj in
naknadnih naročil.

Razpošiljalnica posteljinega perja SACHSEL & CO.,
Wien, XIV., Geibelgasse 9-10. 76 6—1

**Združene mlekarne d. d.
v Ljubljani**

centrala slovenskih mlekarskih zadrug,
nudi prvovrsten ementalški polnomastni

sir

in

**namizno
maslo**

v vsaki množini.

Iščemo tudi stalne dobavitelje za mleko.

Klobuke

perilo

čevlje

dežne plašče, dežnike, nogavice, kravate itd. kupite naj-
ceneje pri

Jakubu Lah, Maribor, Glavni trg št. 2.

Pozor sadjerejci!

Vosek za cepljenje

izdeluje v vsaki množini

Josip Reich,

tvornica kemičnih izdelkov,

MARIBOR. — Trstenjakova ulica 21. — MARIBOR.

HMELJ

vsako množino in vse letnike kupi ter prosi pouzorzene
ponudbe

Rodolf Pevec, Mozirje (Slovenija)

JETIKA.

Zdravnik za pljučne bole-
ni dr. Pečnik, ordinira vsaki
petek v Celju. Vprašati v le-
karni Marija Pomagaj. Čita-
te njegove tri knjige o jetiki.

Kdor hoče kupiti zelo poceni
naj gre v prodajalno

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU!

Somišljeniki inserirajte!

Otvoritev trgovine.

Dajem si čast, slavno občinstvo uljudno obvestiti, da
sem z današnjim dnevom prevzel trgovino g. SCHROCK-a v
Mariboru, Vetrinjska ulica 7.

Slavno občinstvo naj prejme uverilo, da bodem imel
vse vrste špecerijskega blaga, posodo in najfinejši trapi-
stovski sir po najnižjih cenah na razpolago.

Za obilen poset se najboljšje priporoča udani

Matija Lah.

300%
prihranka

nudi
primeroma
vzdržljivem potplatu
Palmetta kavčukov
potpetnik in potplat.

Denar naložite

najboljše pri najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posejilnic, r. z. z. n. z.

v Mariboru, Stalna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Na drobno!

Na debelo!

Trgovina z železnino vseh vrst

Ivan Koražija, Maribor

v lastni hiši, na vogalu Aleks. c. 42, Meljska c. 1.

Priporoča svojo obilno zalogo cenjenemu občinstvu.

Ugodne cene!

Solidna postrežba!

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba.

SINGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 6, II. k.
Filijala; **MARIBOR, Solske ulice št. 2.**

Ljudska posejilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

(Hotel »Pri belem volu«)

obrestuje hranilne vloge počenši s 1. januarjem 1924

od **7%** do **10%** oziroma po dogovoru.

Rentni in invalidni davek plačuje posejilnica iz svojega.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno
manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki
MAROL WORSCHKE
Maribor, Gosposka ulica št. 10.
!!! Perje za postelje !!!

KAMENIT LAŠKO
Slovenija

TOVARNA UMETNEGA ŠKRILJA IN ELEKTRARNA, DRUŽBA Z. O. Z.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDECE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Kvišku srca, 35, 36, 47 D.
Rajski glasovi, 58, 62 D.
Prijatelj otroški, 7.50, 8.50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.
Pobožni kristjan, 15 D.
Češčena Marija, 47, 52 D.
Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.
Venec pobožnih molitev, 40 D.
Venec pobožnih pesem, 15 D.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov 12 D.

Kvišku srca Pesmarica (zl. obr.), 15 D.

Premišljevanja za celo leto I. in II. del, 32 D.

Družba vednega češčenja. Dve molitveni uri, 5 D.

Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.

Bog med nami, 20 D.

Večno življenje (rdeča obreza) 24 D, (zlata obreza) 33 D.

Nebeška hrana I. in II. del, 29 in 41 D.

Priprava na smrt, 29 D.

Somišljeniki, širite naše liste.

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. Izplača vsake vloge na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.